

ÉLETÜNK

XL. évf. 3. szám (40. Jg. Nr. 3)

Az európai magyar katolikusok lapja

2008. március

AZ EMBERI CSALÁD: A BÉKE KÖZÖSSÉGE

XVI. Benedek pápa üzenete a Béke Világnapjára (2.)

Család, emberi közösség és gazdaság

9. A család békéjének fontos feltétele, hogy a közösen vallott lelki és etikai értékek szilárd alapjára épüljön. Hozzá kell azonban tenni, hogy a család akkor tapasztalja meg igazán a békét, amikor egyikük sem nélkülöz, és a családát vigyázza – amely egyikük munkájának, másí-
kuk megtakarításának eredménye, és mindannyiuk aktív együttműködésének gyümölcse – szolidárisan kezelik, túlszok és pazarlás nélkül. A családi békehez tehát egyrészt szükséges a nyitottság a természetfeletti értékek örökségére, ugyanakkor fontos az anyagi javak és az emberi kapcsolatok bölcs és körültekintő kezelése is. Ha e szempontra kevés hangsúlyt fektetünk, a család jövőjét fenyegető bizonytalan kilátások miatt csorbát szenved a kölcsönös bizalom.

10. Hasonlóan kell szólnunk arról a nagy családról, ami az emberiség a maga összességében. Az emberiség családjának – amelyet ma még inkább egyesít a globalizáció jelensége – nemcsak a közösen vallott értékek alapjára kell épülnie, hanem egy olyan gazdaságra is szüksége van, amely világszinten ténylegesen kielégíti a közös igényeit. Ebből a szempontból is egyedülálló példával szolgál a család. Az egyének és a népek közötti szorgalmazni kell a helyes és őszinte kapcsolatok létesítését, melyek lehetővé teszik az egyenlőségen és az igazságosságon alapuló együttműködést. Ezzel egyidejűleg törekedni kell az erőforrások bölcs felhasználására és a javak egyenlő elosztására. Különösen a szegény országoknak nyújtott segélyeknek kell egy egészséges gazdasági logikának azáltal megfelelniük, hogy kerüljük a pazarlást, ami végső soron a költséges bürokrácia fenntartását szolgálja. Az erkölcsi követelményt is szem előtt kell tartani azért, hogy a gazdasági szerveződések ne csak a közvetlen haszonszerzést, hanem a törvényeknek feleljen meg, amelyek olykor embertelennek bizonyulnak.

Család, emberi közösség és erkölcsi törvény

11. Egy család akkor él békében, ha minden tagja aláveti magát egy közös normának: ez fékezi meg az önző individualizmust, ez köti össze az egyéneket, elősegítve harmonikus egymás mellett élésüket és céllal rendelkező tevékenységüket. Ez az önmagában véve természetes elv a tágabb közösségekre is érvényes: a helyiektől kezdve a nemzetiekig, egészen a nemzetközi közösségig. A béke megteremtéséhez közös törvényre van szükség, amely segít, hogy a szabadság ne egyfajta vak önkény formájában jelenjen meg, hanem olyan módon, hogy megvédje a gyengét az erősebb túlkapásaitól. A népek családjában számos önkényes magatartásforma fellelhető az egyes államokon belül és az államközi

(Folytatás a 6. oldalon)

Raffaello, Sanzio (1483–1520):
Krisztus feltámadása

„Felhangzik az örömdetes hűsvégi üzenet: Krisztus feltámadott! Valóban feltámadott! Ő, aki »szenvedett Poncius Pilátus alatt, keresztre feszítették, meghalt és eltemették«, Jézus Krisztus fia, aki Szűz Máriától született, »harmadnapra feltámadott az írárok szerint«.

Ez az üzenet az emberiség reménységének alapja. »Mert ha Krisztus nem támadt fel, nemcsak hiábavaló lenne hitünk« (1Kor 15,14), hanem hiú lenne reménységünk is, mert a rossz és a halál tartana bennünket túszként fogva, »Am Krisztus feltámadt a halottak közül, mint a holtak zsengeje« (1Kor 15,20). Jézus halálával megtörte és legyőzte a halál vastörvényét, kitépve véglegesen annak mérges gyökerét.»

II. János Pál pápa

PÜSPÖKKÉNT IS A LELKEK PÁSZTORA VOLT

„Nagy idők nagy tanúja volt” – mondta Mózessy Gergely, püspöki levéltáros Shvoy Lajos püspök 2002-ben kiadott önéletrajzi írásának megjelenésekor. Megélte Székesfehérvár háború előtti, látványos fejlődését, a II. világháború borzalmait, a székváros pusztulását, az ország újjáépítésének reményét keltő éveit, az egyházmegyéjét is érintő német kiteleptetési hullámot, a kommunista diktatúra létrejöttét, kiépülését, melynek markáns ellenfele volt.

A 20. század kétségkívül meghatározó egyéniségének nagyhatású papi szolgálatára még ma is sokan emlékeznek – olvashatjuk a Székesfehérvári Egyházmegye honlapján. Prohászka Ottokár esztergomi főpálybírója, a székesfehérvári püspökségben méltó utódja lett. A Regnum Marianum első – templomépítő – plébánosaként, és a cserkésztest elveinek magyarországi terjesztőjeként országosan ismert pap, 1927-ben vette át az egyházmegyéjét, melyet néhány hónap hűján 41 esztendőig kormányozott.

Székesfehérvár tizenhatodik püspöke mai szemmel nézve is haladó gondolkodású püspök volt. Erős kézzel látott neki az egyházi uradalmak reformjának, hogy anyagilag megrokkant egyházmegyéjét a gazdasági világválság ellenére is helyrehozza. A 30-as évek nagyszabású művelődéspolitikusa volt: bámulatos léptékű értékmentő munkát folytatott egyházmegyéjében. A rendkívül értékes püspöki és szemínáriumi könyvtárakat katalogizáltatta, a püspöki levéltár anyagát rendszerezte. Értékmenő munkájának leglátványosabb

VALÓBAN FELTÁMADT!

Írta: Boda László

A harmadik évezred elején egy szekularizált, vagyis elvallástalanodó Európában élünk, nyugaton és keleten egyaránt, amelynek híradásában sokaknak nem az igazság a jelszó, hanem az informatika hatalma. A Biblia üzenetét a tudomány álarca felöltöztetők vonják kétségbe, és igyekeznek kiszorítani létünk értelmezéséből a misztériumot. Növekedőben van azok száma, akik már Isten létében sem hisznek, akik legendának, mítosznak tekintik Jézus feltámadását és vele hűsvét misztériumát. Az evangelizáció feladata, hogy védelembe vegyük a kinyilatkoztatás üzenetét, azt a sorsdöntő eseményt, amit az Evangélium Jézus feltámadásáról elmond. Különösen fontos ez a hitvallás a Szentírás évében.

Figyeljünk meg jól néhány evangéliumi utalást, hogy megérezzük a realitást izét!

Amikor az asszonyok megvitték a hirt az apostoloknak, „azok üres fecsegésnek tartották és nem hitték nekik” (Lk 24, 12). Péter és János a sírhoz futott, hogy ellenőrizzék, amit az asszonyok mondtak. S nem lehet betelni a mellékesnek tűnő jelenettel, hogy a fiatalabb János előbb ér a sírhoz. Megvárja Pétert, hogy az előtte lépjen be a sírbarlangba, aki „Benézett, de csak a lepleket látta” (24, 12). A mellékesnek tűnő adja meg a valóság izét.

János, Jézus temetésének szemtanúja, hitelesen írja le a jelenetet. Ő Péternél nemcsak előbb ért a sírhoz, amelynek zárókőve már el volt hengerítve, hanem be is nézett a sírbarlangba, és „látta a gyolcsleplet, de nem ment be” (Jn 20, 6). Mennyivel pontosabb ez, mint Lukács szövege, aki nem volt szemtanú. S ami megdöbbentő: ez az a gyolcsleplet, amelyet Turini Lepelként ismerünk. Vizsgálatára csaknem száz-

ötvenezer munkaórát szenteltek már a kutatók, élénk tárva hitelességének érveit. A legjobb ismertetést Jan Wilson írta egy nagyon alaposan dokumentált könyvben, amelyet németre is lefordítottak: Das Turiner Grabtuch. Die Wahrheit (1999). Ebből is kiderül, hogy nem a Torinói Lepel hitelességének dokumentálása a mítosz, hanem a tagadók elképesztő fantazmagóriái, közöttük például az a változat, hogy a Lepel Leonardo festette, vagy fényképezte. Ha ez sem, akkor tüzes dombomúval égette rá, ami a Lepelen látható. Talán Pilátus pénzérméinek nyomait is? – János nyilván fölemelte a Lepelt és megdöbbenve látta, hogy ugyanaz, mint amibe Jézust eltemették. De mi lett a vérről, ami a temetéskor a Lepelt elborította? S honnan vannak rajta a test fénylő nyomai? Megint a valóság lehelete az, ami megcsapja a jelenet olvasóit. Hiszen Péter nem láthatta, ami Jánost megdöbbentette. Ő nem volt ott Jézus temetésénél. Nem észlelhette a különbséget a nagypéntek esti temetés akkor még csurom véres Lepel és eközött. János viszont az eltemetők egyike volt. Tehát nem az üres sír, hanem a Lepelen fölsimert feltűnő változás a magyarázata a vallomásoknak: „látta és hitt” (20, 8). Az üres sír láttán az asszonyok is arra gondoltak, hogy elvitték a testet. Ennyire nem voltak hiszékenyek!

A Feltámadással való találkozás lélektani leírása pedig olyan, mintha a pszichológia szakkönyvéből vették volna. Az apostolok szava elakad. El-némulnak. Válaszolni sem tudnak, amikor Jézus rájuk köszön. A belső reagálás tipikus zavar az, amikor valaki a megszokottól teljesen eltérővel találkozik. Úgy viselkednek, ahogyan a nagyon váratlan élmény hatására az ember reagálni szokott. Ez azt jelenti, hogy időbe telik, amíg lelkileg magukba tudják fogadni, asszimilálni, amit megtapasztaltak. A gépi „memóriának” nincsenek ilyen problémái. A mitológiának sem. – Látni a Feltámadottat! Ez merőben új és egészen megrendítő tapasztalat az eddigiekhez képest. Idő kell, amíg lélekben megemésztik. Így hiteles! – És még sorolni lehetne mindazt, ami a valóság izét kínálja a hűsvégi események leírásában.

Hiszünk a Szentírás hűsvégi üzenetében, Jézus feltámadásában! Hiszünk a szavahihető tanúknak. Hiszünk a kivétel szemtanú János apostolnak. Róla kapjuk a jellemzést: „Ő az a tanítvány, aki ezekről tanúságot tett. Tudjuk, hogy igaz a tanúsága” (Jn 21, 24). □

Shvoy Lajos halálának 40. évfordulóján Spányi Antal megyéspüspök ünnepi szentmise keretében emlékezett meg elődjéről január 21-én a székesfehérvári székesegyházban

eredménye az Egyházmegyei Múzeum 1938. október 13-i megnyitása lett. Állandó tárlat nyílt, mely magas színvonalon reprezentálta az egész egyházmegye hitéletét a liturgia tárgyi emlékeiben.

1937 nyarán a püspöki kar megbízásából hosszú missziós utat tett az Egye-

(Folytatás a 3. oldalon)

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Még egyszer a Bibliáról

Magától értetődő, hogy a Bibliát nem lehet egy cikkben, de még kettőben sem „elintézni”. Olyan jelenség az emberség történetében, amelynek páratlan hatása volt és van ma is az emberi kultúra fejlődésére, alakulására, és nemcsak a keresztény múlt, keresztény többségű országokban. Persze nemcsak a három monoteista vallás (zsidóság, kereszténység, iszlám) tartja magát szent iratok birtokosának (Biblia: Ó- és Újszövetség, Korán). Ilyenekre számos, főleg kelet-ázsiai vallási-filozófiai rendszer is hivatkozik: a Brahmanizmus és Hinduizmus könyvei a Védák, a Buddhizmus különféle változatai – indiai, tibeti, kínai, japán – saját szent iratokkal rendelkeznek, úgyszintén a japán Ehintoizmus, de ide tartoznak a Konfucianizmus és a Taoizmus írásos dokumentumai is. Vallástörténeti jelentőségűktől eltekintve hatásuk az ázsiai földrészre korlátozódott és csak a 20. századtól kezdve váltak „divatossá” a nyugati társadalom egyes köreiben. Tartalmukat, mondanivalójukat tekintve lényegesen különböznek a Bibliától, amely az Isten és az ember közti kapcsolat történet és kifejtése, és ebben egyedülálló.

A Biblia tematikája

A Szentírás nem könnyű olvasmány. Nemcsak azért, mert amiről szó van benne, nem tartozik bele mindennapi tapasztalataink világába. A Biblia vallási igazságokat közöl az emberrel, akkor is, ha ez képek, példák, hasonlatok, vagy történetek formájában teszi. Teszi ezt azért, mert az ember értelme csak olyan fogalmakkal, kifejezésekkel érthető el, amelyeket nap mint nap használ. Ez egyébként minden vallásos jellegű írásnak, szónak, közlésnek a problémája, hogy a valóságot csak analóg módon, tehát átvitt értelemben tudja megközelíteni. Más szóval: a Szentírás végső fokon mindig az Isten és az ember személyes, egymáshoz való viszonyát tárgyalja, bármilyen irodalmi formában teszi is ezt. Ebből következik – amint azt múltkor cikkünkben már hangsúlyoztuk – hogy félreérti, sőt félremagyarázza a szöveget, aki természet tudományos, vagy történelmi ismeretek tárházát látja benne. Kétségtelen: ilyen értelmű kijelentések megtalálhatók benne, főleg az ószövetségi könyvekben, de nem ez a mondanivalója, a tartalma. Ha azt valljuk, hogy a Biblia Isten szava és ezért tévedhetetlen, akkor ez kizárólag a vallási igazságokra vonatkozik: nem lehet belőle olyan megállapításokat lesumni, amelyek szemben állnak a mai természet tudomány által elfogadott ismeretekkel, amilyen a Mindenség keletkezése, a fajok és az ember eredete és fejlődése. A Szentírásból nem lehet azt sem eldönteni, hogy az emberi nem egy pártól (monogenezis),

vagy egy embercsoporttól, törzstől (poligenezis) származik.

Annyi mindenesetre biztos, hogy ilyen problémák megoldására nem egyedül a Biblia illetékes; a vitás kérdéseket a természettudósok és a teológusok párbeszéde kell, hogy tisztázza. Tekintve, hogy igazság csak egy van, nem lehet elentét a természettudomány és a hit igazsága között, a természettudományos kutatás folytatódik és biztosra vett állításai nem egyszer tévesnek bizonyultak, de a hittudomány művelői is rájöttek, hogy bizonyos kérdések többféle módon értelmezhetők.

A bibliaolvasás nehézségei

a) Más kor, más kultúra

Aki találmára beleolvassott a Szentírás, főleg az Ószövetség valamelyik könyvébe, könnyen csalódottan tette le. Ez nem meglepő. Bármennyire is Isten üzenetének tartjuk, szembesülünk általa több ezer éve lejátszódott, néha nagyon is emberi eseményekkel, egy kultúrkörrel, amely idegen számunkra, egy gondolkodásmóddal, amelyet nem könnyű megközelíteni. A Biblia tanulmányozásának első nehézsége éppen ez: rá kell szánni időt és fáradságot.

De hát elvárhatja-e Isten, hogy erre mindenki képes és hajlandó is legyen, csak azért, hogy megismerje üzenetét, amelyet mindenkinek szánt? A mai stresszes világban kinek van ideje és idege ilyesmire? Ha Isten azt akarja, hogy a múlt évezredek során mindenki tisztában legyen azzal, amit tudására akar hozni, nem kellett volna könnyebb megoldáshoz folyamodnia?

b) Az Újszövetséggel kezdeni

Pontosan ez történt. Akinek az Ószövetség könyveinek olvasása túlságosan megerőltető, az kezddeti a Bibliát az Újszövetséggel is: az is Isten szava, az Ő üzenete, méghozzá a végső, és egy kicsit közelebb is áll hozzánk időben és gondolatvilágában egyaránt. Amíg az Ószövetség az előkészítés, az ígéret arra, hogy Isten nem hagyja magában az embert abban a nyomorúságban, amelybe keveredett, az Újszövetség a megvalósulás, a beteljesedés.

c) A Biblia „szent” könyvek gyűjteménye

A Biblia olvasásához sokfajta beállítottsággal lehet nekifogni:

– a harcos ateista ellenségesség érzülettel keresi, hol van a félrevezetés.

– az átlagos nem-hívót közömbösen hagyja, amit olvas, főleg, ha valláshoz, kereszténységhez nem sok köze van.

– az érdeklődő nem-hívó úgy áll hozzá, mint bármilyen könyvhöz és megjegyzései, akár pozitívak, akár negatívak, ebből a beállítottságból fakadnak. Nem sokan voltak, akiket a Biblia első olvasásra hívóvó tett.

– a tudományos érdeklődésű olvasóról feltételezhető, hogy előzetes ismeretekkel rendelkezik és céltudatosan valamilyen kérdéssel foglalkozni akar. Ezek közt hívó és nem-hívó egyaránt előfordul.

– a hívó Szentírás-olvasó általában tudatosan éli a hitét és ez indítja arra, hogy rendszeresen foglalkozzék vele és minél mélyebben megismerje Isten üzenetét, amellyől tudja, hogy neki személyesen is szól. Az ő számára a Biblia „szent könyv”, lelki táplálék, amely Istennel való kapcsolatát élteti.

A Szentírás-olvasók felsorolt kategóriái mindegyikének sajátos problémái vannak. Ezeket legkönnyebben a hívó olvasó oldja meg, mert a Bibliát nemcsak észsel, hanem szívvel is olvassa. Képes elvonatkoztatni „technikai”, szerkezeti, stilisztikai nehézségektől, és arra koncentrálni, amit Isten neki üzen, itt és most. A Szentírás-olvasás így imává válik.

Néhány műhelytitok

Ha nekállunk a Biblia tanulmányozásának, feltehetően tudatában vagyunk annak, hogy egy egyedülálló kötet van a kezünkben – akár mint irodalmi művet, akár mint történelmi forrást, akár mint vallási ismeretek kincsestárát tekintjük. Éppen azért, mert a Biblia mindez együtt, lehetetlen úgy olvasni, mint bármelyik más könyvet. Van néhány szempont, amelyeket érdemes alkalmazni, mert figyelembe veszik a különleges műfajt és így biztosítják vállalkozásunk sikerét.

1. Ismerkedés. Kézenfekvő, hogy az ember – mielőtt részletesen foglalkozna a Szentírás valamelyik könyvével – tájékozódik felőle: hogyan keletkezett, mi a mondanivalója, ki a szerzője, kinek a számára íródott, mikor, hol?

A katolikus Szentírás-kiadások az egyes iratok elé ilyen tájékoztatással szolgálnak, valamint kommentárral, magyarázattal a szövegben előforduló nehézségek tisztázására.

2. Tervszerűség. Ha az ember nem „nyaklód nélkül”, találmára fog hozzá a Biblia olvasásához, hanem céltudatosan választja ki valamelyik iratot, akkor jobban el tud mélyedni a szövegben és az összefüggések is világosabbakká válnak.

3. Rendszeresség. Ha lehet, ittassuk be a napirendünkbe: már napi negyed óra is gazdagít, és további érdekldést ébreszt. Lehet, hogy kezdetben nem lesz könnyű, de hamarosan rájövünk az izére.

4. Tematikai válogatás. A folyamatos, folytatódó szövegolvasás nem az egyetlen módszer a Biblia megismerésére. A betűrendes tartalomjegyzékben kikereshetünk egy címszót, például „irgalom”, és végigbongésszunk azokat a helyeket, ahol „irgalom”-ról szó van. Így kapok egy képet arról, mit tanít a Szentírás valamilyen témáról.

A teljesebb Biblia-kiadások a szöveghez kapcsolva, vagy jegyzetként utalnak a párhuzamos helyekre. Ha ezeket kikeresztesük, érdekes összefüggésekre bukkanhatunk, de ellentétekre, sőt látszólagos ellentmondásokra is (például Jézus feltámadásának leírásánál).

Érdekes, izgalmas lehet 6- és újszövetségi szövegek összevetése egymással: az Ószövetség – ígéret, az Újszövetség – beteljesedés.

*

Folytathatnánk. Kétségtelen, a Biblia kimeríthetetlen. Nincs könyv, amellyől annyit írtak volna, tudományosan, kritikusan és lelkesen. Az emberiség sorsa, múltja, jelene, jövője, az „Ember Tragédiája” benne van összefoglalva.

De Isten maga-magát is bemutatja, közel kerül hozzánk, létét véglegesen összeköti az ember sorsával, amikor belép az emberi történelembe. Ez a Biblia üzenete minden idők minden emberé számára: Vélünk az Isten.

Frank Miklós

IMASZÁNDÉKOK

Márciusra

I.

Általános szándék: Hogy a személyek és a népek közötti megbocsátás és kiengesztelődés jelentőségét megértjük, és az Egyház a maga tanúságtételével terjessze Krisztus szeretetét, egy új emberség forrását.

Kereszténynek lenni nem jelenthet sem naiv optimizmust, sem kétségbeesett fatalizmust. Imádkozó és alkotó apostolkodás csakis igazi keresztény lelkületből fakadhat.

Évről évre, évtizedről évtizedre az emberi együttélés megmarad a hamu alatti parázsból bármikor robbanni kész tűzfészeknek. Ez egyaránt igaz a kis (családi, helyi) közösségekről és a népek hatalmas családjáról. Érdemes konkrét tényeket, történéseket emlékeztetnie idénünk, akár rövid időtartamok (pár hónap, egy-két év) keretében, akár az egymást követő nemzedékeknek (életünk évtizedeinek) távtáblán.

Az ilyen konfliktusoknak megvannak a konkrétan azonosítható felelősei. Végeláthatatlan és kegyetlen csacsi, környezeti torzalkodásoknak göcsei, kérelhetetlen és kiengesztelhetetlen szítói (talán éppen én magam is). Nemzetek, fajok, gazdasági érdekeltségek felelős politikusi, akik mások okos és szívós békítő munkájának törékeny eredményeit aláaknazzák, és bizonytalanná, bajfokosítvá teszik az emberiség közeli és távoli jövőjét.

Van a kérdésnek egy olyan oldala is, hogy a tehetősebb személyeknek, családoknak, társadalmi osztályoknak a becsületesség, okos, önzetlen döntésétől igen nagy mértékben függ a gyenge, szegény, kiszolgáltatott személyek, családok, osztályok boldogulása és boldogsága. Hasonló elvonatkoztatás világviszonylatban a gazdag, művelt nemzetek felelősségére a mindenféle bajoktól sújtott országokat illetően.

Tevőleges apostolkodásra valamennyien hivatottak vagyunk az emberi együttélésben elfoglalt konkrét helyeinket illetően. Munkáljam ki magamban és magatartásommal a megbocsátásra való nyitottságot és az újra meg újra keresett kölcsönös kiengesztelődést. Ami pedig a nagyvilág, az egész emberiség állandó problémáját illeti: legyen imádkozó apostol.

A megbocsátás, a kiengesztelődés mindenkor és kifoghatatlan kezdeményezője és forrása a mennyei Atya az ő istenemberi Fia, Jézus Krisztus által. Nevelődjem és neveljek belőle merítve; tanuljam, éljem, hirdessem a béke Evangéliumát. Isten szeretet; ő szeret minket elsőnek; elküldte világunkba Fiát, hogy általa éljünk: személyes életünkben, konkrét közösségünkben, nemzeti és nemzetközi kapcsolatainkban; állandóan újra felkelve és újra kezdve.

II.

Missziós szándék: Hogy a keresztények, akik a világ annyi részében és oly változatos módokon üldözést szenvednek az Evangéliumért, a Szentlélek erejétől támogatva továbbra is bátrán és nyíltan tanúsodjanak Isten szaváról.

2006. március 24-én XVI. Benedek pápa 15 új bizonos nevezett ki. Két nappal később az Urangyala elimádkozása előtt rövid beszédben szinte ezt a missziós szándékot fogalmazta és világította meg:

„Gondviselészerű egybeeséssel a konzisztóriumra március 24-én került sor, amikor megemlékeztünk azokról a misszionáriusokról, akik az elmúlt évben a Föld különféle részein meghaltak az evangéliumhirdetés frontján és az emberiség szolgálatában.”

„Bizonyos módon újraéltük az első keresztény közösség valóságát; Mária, Jézus anyja és Péter körül gyűlt össze, hogy vegye a Szentlélek ajándékát, és átadja magát az Evangélium hirdetésére (Folytatás a 6. oldalon)

ÚJ SZLOVÁKIAI EGYHÁZMEGYÉK

A pápa rendelkezése nyomán az eddigi Pozsony–Nagyszombati Főegyházmegye területén két önálló érsekség jön létre: a Pozsonyi Főegyházmegye Pozsony székhellyel, illetve a Nagyszombati Főegyházmegye Nagyszombat székhellyel. A Nagyszombati Érsekség a Pozsonyi Főegyházmegye szuffragáneusa lesz. Létrejön egy teljesen új egyházmegye is, a Zsolnai Egyházmegye, amelyet a Nyitrai és a Besztercebányai Egyházmegye területéből leválasztva alakított ki a Szentatyja. Az új egyházmegye szintén a Pozsonyi Főegyházmegye szuffragáneusa lesz, székhelye pedig Zsolna. A Nyitrai Egyházmegye ugyanakkor 9 esperesi kerülettel bővül (a korábbi Pozsony–Nagyszombati Főegyházmegye területéből), mintegy kompenzációként a Zsolnai Egyházmegyének átadott területért. Az új pozsonyi érsek Stanislav Zvolenský, eddigi pozsony–nagyszombati segédpüspök lett. A Szentatyja elfogadta Ján Sokol eddigi pozsony–nagyszombati érsek kérését, és – nagyszombati érsekként – megerősítette hivatalában. A Zsolnai Egyházmegye élére a pápa Tomáš Galist állította, aki eddig besztercebányai segédpüspök volt.

AZ ISTENI IRGALMASSÁG VILÁGKONGRESSZUSA

Róma, 2008. április 2–6.

II. János Pál pápa 2002. augusztus 17-én felszentelte Krakkóban az Irgalmasság Bazilikát, beszédében mintegy végrendeletül hagyta az irgalmasság terjesztését. Ugyanezen a napon felajánlotta a világot az Isteni Irgalmasságnak. Isten elfogadta a felajánlást, ennek jele, hogy II. János Pál pápa halála az Irgalmasság Vasárnapjának vigíliáján következett be. De hogyan tovább?

Christoph Schönborn bíboros, Bécs érsekének indítványozására elkezdődött egy 4 éves folyamat, melynek első állomása lesz az I. Világkongresszus az Isteni Irgalmasságról április 2. és 6. között Rómában. 2009-ben kontinensenként, 2010-ben országonként, 2011-ben pedig egyházmegyei szinten tartják majd meg az Irgalmasság Kongresszusait.

A római rendezvény délelőtti biboroszok adnak tanítást a Lateráni-bazilikában, délutánonként műhelymunka, imádságos és zenei közös ünneplések lesznek. Az egyes nemzetek számára saját nyelvűön szerveződnek programok. A www.world-aspeticongressmcomercy.org honlapon több nyelven olvasható tájékoztató. A Kongresszusra való regisztrálás díja 50 euró, amely nélkül nem lehet részt venni a rendezvényen.

A magyar érdeklődők számára segítséget nyújt a Makrovilág Utazási Iroda, melynek árai a WACOM honlapon kínálnak is előnyösebbek. Akí egyéni úton intézi a szállást vagy az utazást, kérjük az is regisztráltsa magát a Makrovilágnál, hogy közösségben tudjanak lenni a magyar delegáció tagjai.

A Kongresszus magyar megbízott szervezője Katona István püspök atya. A Makrovilág telefonszáma: 1/ 215-0637, címe: Bp., IX., Üllői u.7. E-mail: makro@makrovilag.hu. Kérdésekkel lehet még Csillag Évához is fordulni: csillageva@vipmail.hu, tel.: 30/232-8445.

Csillag Éva

PÜSPÖKKÉNT IS...

(Folytatás az 1. oldalról)

sült Államokban. A Szent László Társulat elnökeként a magyar ajkú lelkeszségeket látogatta végig, népszerűsítve a budapesti Eucharisztikus Kongresszust. Megértette a saját jelentőségét is. Lajpa, amelyet Székesfehérváron megindított, hamarosan kiszorította a vallási közönyt hirdető helyi liberális lapot. A liturgia előírásai iránti nagy tiszteletért már a háború előtti években úgy ismerték, mint a liturgia püspöke. Jőval a II. Vatikáni Zsinat előtt szorgalmazta, és meg is valósította a hívek aktív részvételét a szentmisén és a liturgiában.

A lelkek pásztora volt. Püspökként is plébánosi egyszerűséggel fordult hívei felé. Egyházmegyéjében, a legeldugottabb falvakba, filiákba is maga ment bémálni. Kormányzása alatt másfélszeresére nőtt a plébániák és lelkeszségek, megduplázódott az esperesi kerületek száma. Papjainak, kispapjainak is atyja lett. Az Actio Catholica mozgalmat – melynek lényege a hívők és a papság együttműködése a társadalmi feladatok megoldásában – komolyan gondolta. A laikusokat bevonta az egyházközösség életébe, a KALOT, és a KALÁSZ egyesületei virágoztak egyházmegyéjében. Az első KALOT népfőiskolát is egyházmegyéjében, Érden állították fel. Regnumi éveitől kezdve szeretettel foglalkozott a fiatalokkal. Ifjúsági egyesületeken keresztül képzelte el a vallásérköcsi nevelésüket.

1944 decemberében kezdődött meg Székesfehérvár többnapos ostroma. A

Világszerte nagy tiszteletnek örvendő vendége volt január közepén Magyarországnak. A Bárka, és a Hit és Fény közösségek január 18–20. között tartották magyarországi találkozójukat Piliscsabán, amelyre előjött a francia alapító, Jean Vanier is. A Magyar Kurír munkatársa interjújában az Evangélium radikalitásáról és az Egyház küldetéséről kérdezte.

– Ön egészen különleges közösséget alapított, amikor a fogyatékosokkal való együttélést választotta. Ez lényeges, de igen sajátos aspektusa a keresztény életnek. „A közösség” című könyvében mégis igen egyetemes következtetéseket von le ebből a speciális tapasztalathól. A közösségről valott nézetei alapján mit gondol, mit kellene ma az Egyháznak tennie a kommunikációért?

– Azt hiszem, ez nem az én dolgom. Az én dolgom az, hogy elvezessem az embereket a felismerésre: mindannyian csak egy közösség tagjaiként növekedhetünk Krisztus szeretetében. Nem olyan közösségre van szükségünk, amelyik azt gondolja magáról, hogy „mi vagyunk a legjobbak”, hanem egy mások felé állandóan nyitott közösségre, amely különösen a szegények, a gyengék, a sebezhető emberek iránt nyitott. Nem jó, ha az Egyház túlságosan arra törekszik, hogy a hitet megtartsa az emberekben. Az Egyháznak nem kell aggodnia a hit megmentéséért. Ez a Szentlélek feladata. Az Egyház számára a legfontosabb, hogy ne a szegényekért és a sérült emberekért alapítson közösségeket, hanem velük együtt. Jézus küldetésének az volt a lényege, hogy a szegényeknek hirdette a Jó hírt. Ez nem csupán szép szavakat, hanem együttélést jelent. Az Evangélium hirdetésének lényege a jelenlét és az elköteleződés. Mintha valahol elvesztettük volna a keresztény élet radikalitását. Ez neheznek tűnhet, de kimondhatatlan örömet kaphatunk általa. A radikalitás a kétértelműséggel való szakítást is jelenti. Az egyik nehézség, amivel az Egyháznak a kezdetektől fogva szembe kellett néznie, az az adott kultúra és a nyolc boldogság kultúrája közötti különbség. Hát kell jönnünk, hogyan élhetünk harmonikusan az Evangélium radikalitásában

anélkül, hogy saját kultúránk irányítana bennünket.

– Amikor két értelmi sérült embert fogadtatok be, biztosan nem gondolta, hogy ezzel gyakorlatilag egy mozgalmat indít

Európára az a veszély leselkedik, hogy bezárkózik, és elfelejti: Kína hatalmas tempóban fejlődik, ugyanígy India is

el. Mit jelentett az Ön számára lépésről lépésre kérni a Szentlélek vezetését, napról napra késznek lenni egészen nagy fordulatokra is, felismerni a jeleket? Hogyan lehet ezt a tapasztalatot beépíteni a hétköznapi keresztény életbe?

– Sohasem tartottam magam alapítónak. Egyszerűen csak elhatároztam, hogy két sérült embernek szentelem az életem, és majd kiderül, merre visz ez az út. Valahol minden család ilyen: nagy szeretetben indulnak, aztán ahogy bővül a család, a kapcsolatok átszövik az életüket. Egy állandóan mozgó világban élünk. Az Egyház is hihetetlen mozgásban és változásban él, és ahogy XXIII.

haradát közvetlenül érintette a magyarországi német lakosság áttelepítését tartalmazó kormányrendelet. Levelet írt William S. Key vezérőrnagyhoz, a Szövetséges Ellenőrző Bizottság amerikai képviselőjéhez, melyben feltárta a rendelet igazságtalanságait, és összegezte jogtalanságait.

A kiépülő diktatúra szorításában látania kellett, hogy a lelkipásztorkodás területei a papság minden igyekezte ellenére fokozatosan csökkentek. Személye ennek ellenére egész életén át a lélek s a szív természetfölötti erőit és értékeit tükrözte vissza. Hittelt tudta Jézus elé vinni erőltén Egyházát.

Több mint 40 éven át, püspökként a leghosszabb ideig szolgálta egyházmegyéjét (Berta Gábor felvétele)

János pápa is kifejezte, mindig új nyelvet akar találni, hogy megmutassa a világnak, hogy jelen vagyunk. Meg kell tanulnunk a valóságban élni, és felfedezni, hogy Isten a valóságban rejtőzik, nem pedig egy ideológiában.

– Franciaországban feltűnően sok lelkiségi mozgalom jött létre a XX. században: a Bárka, a Hit és Fényen kívül említhetnénk a Taizéi Közösséget vagy a Chemin Neuföt. Miben kereshető ennek az oka?

– Nem biztos, hogy meg tudom válaszolni ezt a kérdést. Talán ebben az országban volt egyfajta olyan szabadságérzet, ami máshol nem. De egyáltalán nem szeretném azt állítani, hogy Franciaországban jobb volt, mint máshol. Franciaország sok szentet adott a világnak, Bernadettól Teréziáig. Emellett jelen volt a szabadság és a kreativitás kultúrája, történelme, de megint hangsúlyozom, hogy nem feltétlenül nagyobb mértékben, mint máshol. Azt hiszem, minden helynek a saját dinamizmusa kell követnie.

– Ön szerint milyen lelkiállapotban van az európai kereszténység?

– Európára az a veszély leselkedik, hogy bezárkózik, és elfelejti: Kína hatalmas tempóban fejlődik, ugyanígy India is. Ki kell törnünk ebből az állapotból. Hajlamosak vagyunk bezárkózni az európai gazdaság adta biztonságba, és nem törődni Afrikával. A hidegháború alatt sok minden történt Afrikában, hiszen jelen volt ott Oroszország, Kína, és Amerika is, ezért sokkal inkább a figyelem középpontjában állt. Most, a jólétben pedig az emberek elfelejtették Afrikáról. Nem feltétlenül tettekre gondolok, hanem a jelenlétre, hiszen Afrikának is van mit adnia Európá számára, és Európa is sokat adhat Afrikának. Földrésztünk keresztényei segíthetnek felismerni: nem zárkózatunk álmvilágba, hanem rá kell ébrednünk az együttműködés fontosságára.

Horánszky Anna

Gyermekeknek

A KÖNYVEK KÖNYVE

A 2008-as év a Biblia éve. Nemcsak a felnőttek, de a gyerekek elé is új feladatot állít hitünk elmélyítésében. Nagymama, nagypapa gyakran olvassa a Szentírást téli esteiken, de Panniknál a polcon mozdulatlanul áll a vaskos könyv. Anyuka örömmel emelte le, és apukával együtt elhatározták, hogy mátol ők is gyakrabban forgatják. A gyerekek, Panni és két bátyja karácsonyi ajándéknak a 365 történet a Bibliából gyerekeknek című könyvet kapta. Érdeklődve lapozták a szép színes képeket és olvasták a történeteket. Amikor hirtelen meghittek a Bibliakört a gyerekeknek, a három testvér örömmel csatlakozott.

A kis csapat érdeklődve várta az első találkozást. Mit is jelent a Biblia? – tette fel az első kérdést a hitoktató, aki szemléltetésként megmutatta sokat olvasott, „használt” Szentírást. A gyerekek felbátorodva válaszoltak. Két részből áll, az Ószövetségből és az Újszövetségből – emlékeztek a vasárnapi mise olvasmányaira. Kijelölték a történeteket, amit ta-

nulás után, vagy az esti lefekvés előtt játszva elolvastak. Akinek nem volt saját könyve, az a könyvtárból kölcsönözhetette ki. A következő foglalkozáson megbeszélték az olvasottakat, sok-sok kérdés hangzott el. Különösen a bibliai nevek jelentettek nehézséget, de István atya türelme intette őket. Még sok időnk van a tanulásra, ez csak bevezető a könyvek könyvébe.

Filmvetítés tette még érdekesebbé a foglalkozásokat. A gyerekek elcsodálkoztak, hogy számukra egy ismeretlen világba csöppentek, más volt a táj, mások az öltözetek, szokások. Mindannyian büszkéek voltak új ismereteikre, mert szüleikkel is tudtak most már beszélgetni a Bibliakörön hallottakról.

Próbáljatok meg ti is szerezni egy Gyerekbibliát, szorgalmasan olvasni, és hétvégén egy kis időt áldozni arra, hogy családokkal megbeszéljétek a bibliai történeteket!

Sok sikert kívánok:
Judit néni

Fiataloknak

A MEGFESZÍTETT ÉL

Mária Magdolna és Mária sietnek Jézus sírházhoz. Üres szívvel, hallgatagon, reményvesztetten. Az elmúlt napok eseményei, a kegyetlen világi hatalom kétszínű ítélete, Jézus keresztthalála fájdalommal és csalódással tölti el szívüket... Előttünk sem ismeretlen ez az érzés, útközben a temető felé, szerteink sírházhoz... Sehol sem érzünk olyan tehetetlen ürességet a halállal, az elmúlással szemben, mint a temetőben. A halál pillanatában bezárul egy ajtó, amin át nekünk, élőknek, nincs bebozósítás. Azon túl, az már a holtak otthona... Az Evangélium szerint (Mt 28, 1-10), ott a holtak világának küszöbén, Jézus sírjánál, megtörténik a csoda, a feltámadás embereket megváltó csodája. Az Úr angyala szól: „...tudom, hogy Jézust, a megfeszített keresztek. Nincs itt, mert

feltámadt, amint megmondta.” Jézus, akit keresztre feszítettek, akit megölték, él! S ez nem csak azt jelenti csupán, hogy valami rossz jóvá változott, vagy azt, hogy Jézus visszatért övéi közé és folytatja életét, tanítását, ott ahol azt Pilátus gyáva, „kezeit mosó” ítélete és a felbőszült, Őt keresztre feszítő tömeg megszakitotta. Jézus feltámadása azt jelenti: a félre gördített kő mögött fel-táru egy ajtó. Ahol minden emberi próbálkozás kudarcot vallott, ott új élet kezdődik. Jézus egy új, örök és végeles utat nyitott Isten országába. Belép, előttünk jár egy olyan úton, amin élő ember még sohasem járt...

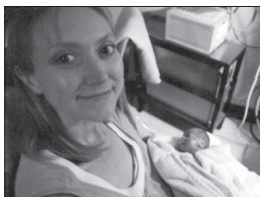
Jézus él! Aki Őt követi, aki az Ő nyomában jár, Vele él a mennyei Atyánál, egy végtelen, örök hazában.

Pál atya

ÉLETÉT ADTA GYERMEKÉÉRT

Az angol Lorraine Allard várandóssága ötödik hónapjában tudta meg, hogy előrehaladott májrákja van. A kismama esélyeit jelentősen növelte volna, ha elveteti a magzatot, hogy azonnal megkezdhesék az onkológiai kezelést. Ő azonban úgy döntött, megvárja, míg császármetszéssel világra tudja hozni a gyermeket, s csak utána kezelte magát – tudósít a foxnews.com internetes portál.

A 33 éves kismama tavaly november 18-án koraszülött, de egészséges kisfiúnak adott életet. A szülés után megkezdett kemoterápia már késő volt, két hónap múlva meghalt. Az orvosok szerint a fiatal nő bélrendszerében feltehetően évek óta észrevétlenül növekedett a rák, amely végül a májra is átter-

jedt. Mire orvoshoz fordult gyomornaszokkal, addigra mája tele lett rosszindulatú daganatokkal.

Halála előtt többször magához ölelhetette kisfiát, Liamot, aki három nővére, a tízéves Leah, a nyolcéves Amy, és a 20 hónapos Courtney után negyedikként érkezett a családba.

Martyn Allard így nyilatkozott újságíróknak: „Az orvosok azt mondták, semmit sem tudnak tenni, mivel várandós. Lorraine azt felelte, nem veteti el; ha megtenné, utána nem volna ereje a küzdelemhez. S ha ő meghal is, a gyermekünk élni fog. Derűsen, hatalmas lelki erővel, kimondhatatlan bátorsággal csinálta végig. A vége már nagyon nehéz volt, de őt boldoggá tette, hogy megszületett Liamot.”

ITTHON ÉS OTTHON –
VENCSER LÁSZLÓ HATVAN ÉVE

Karizmatikus, szuggesztív, felejtethetetlen interjúregény született két erdélyi magyar életre szólóan fontos találkozásából. Vencser László, a Krisztuskövető Jó Pásztor, Gyergyótróiból elszármazott teológusprofesszor, lelkes, a gyulafehérvári Hittudományi Főiskola tanára, jelenleg az Ausztriában működő Idegen Nyelvű Pásztoráció országos igazgatója 2007. februárjában találkozott Varga Gabriella újságíróval, a könyvtáralapítóval. E találkozás, valamint Vencser László 2007. június 17-i, hatvanadik születésnapja szülte a gondolatot, az *Itthon és otthon – Vencser László 60 éve* című interaktív beszélgető-regény alapötletét.

A két karizmatikus személyiség életútjának metszéspontjain intenzív erővel, hihetetlenül rövid idő alatt készült el a könyv, amelyből élénk táru egy rokon-szerves gondolkodó, többek között a *Fel-lelő szabadság*, az *Egy a ti atyátok*, az *Atyánk és társaink*, és számos magyar-, illetve német nyelvű tanulmány szerzőjének portréja. Egy elhivatott lelkipásztor hitvallása, akit istenkövető, különös eddigi életútja a hídvő szerepére választott ki Erdélyben, a Kárpát-medencében élő magyarság és a nyugat-európai pásztoráció között. Regényforma szerkezetben, az érzelmi és az intellektuális hatások végigélt, szinte egy lélegzetvételre olvassuk el az egykori gyulafehérvári kántoris kolás kisdíák, a gyulafehérvári és római teológushallgató, a római Pápai Gergely Egyetem licenciatúsának és az Accademia Alfonsiana doktorandusának életútját és hitvallását. Vencser Lászlót Márton Áron szentelte pappá, erkölcsi teológiát Márton Áron és Jakab Antal kormányzása idején tanított Gyulafehérváron 1975–1991 között. S aztán jött a nehéz és szép külföldi misszió, a magyarság és sok más nemzet érdekében.

A kitűnő székely, magyar író, Varga Gabriella a fejezetek költői bevezetőiben nem véletlenül út meg bibliai nyelvvel, népmesei hangvételt, mint a mese-fakasztó Gaál Mózes, vagy a lengén lebegő, góbésan metafizikus Tamási Áron. Vencser László az otthonos szülői ház szeretet- és kemence-melegébe varázsolja olvasóit, elbűvölően, lebilincselően mesélve. Nem véletlen, hogy éppen őt, az elhivatott keresztényt, karizmatikus embert – három társával együtt – tanárai javaslatára Márton Áron püspök a római Pápai Gergely Egyetemre küldte. Ő, hazatérve, megpróbálta hivalkodás nélkül megismerni hazájában az európai tapasztalatokat, anélkül, hogy a ma-

gyar tradíciókat ápoló hazai, erdélyi örökséget, Márton Áron és Jakab Antal tanításának lényegét megmástitotta volna. Tanárként, igehirdetőként, elméleti teológusként, a könyv főhőseként úgy fogalmazza meg a hit tökéletesedésének lehetőségét, hogy az Ige, a hit, az istenkövető, krisztuskövető magatartás váljon a keresztény ember életének szerves részévé.

Egész eddigi életútját meghatározta a Johann Wolfgang Goethe-től tanult két alapmetafora: a gyökér és a szárny szimbolikus jelentése. Hűséges maradt az erdélyi magyar teológia elkötelező hagyományaihoz, ugyanakkor a keresztény megújulás, a magyar újjászülés módjait kereste világéletében. Arra törekedett eddig is, akár tanárként, akár igehirdetőként, hogy tanítványai, követői számára élő valósággá, az élet szerves részévé tegye az Igét. Vencser László Istent szolgálva a rendszerváltozást követően is segítette rászoruló embertársait, majd, elfogadva a számára kijelölt új utat, Ausztriában, Linzben az Idegen Nyelvű Pásztoráció igazgatójaként képviseli a kisebbségi sors ügyét, hazatérve templomot, tanulmányi házat, öregotthont alapítván a magyar kultúrára szomjazóknak. Nem kis áldozatot kíván tőle ma is a vállalt hontalanság: bár magyar ember, román és osztrák állampolgárként szolgálja a hazát...

Varga Gabriella könyvének sarkalatos erénye, hogy példát állít élénk. A könyv végigolvasása után átérezzük, hogy hit és a karizmatikus elhivatottság segítette Vencser Lászlót, a krisztuskövetőt a lelkek megmentésében és a magyarság ügyének szolgálataiban.

Pósa Zoltán

Varga Gabriella:
Itthon és otthon –
Vencser László 60 éve
(interjúregény)

203 oldal + 75 színes és
7 fekete-fehér fotóval
Státus Kiadó, Csíkszereda 2007.

Megvásárolható a külföldi magyar missziókon, vagy megrendelhető:

laszlo.vencser@diezese-linz.at

Ára: 20 euró + portó

Vencser László beszédet mond 2007. július 1-jén a kilyénfalvi Jakab Antal Könyvtár újjáalapításán és felszentelésén. Az intézményt Tamás József (felvételen) gyulafehérvári segédpüspök szentelte fel

Floridai levél

A HANG EREJE

A hangerő skálája félelmetesen nagy, a bársnyos tónustól a gyilkos erejűig. Az általadod megnyugtató kedvességétől a rombolóig. De miért érdemes ezen elgondolkodnunk? Mert bebizonyosodott, hogy az erős hangok/zajok a környezetszennyezés válfajai közé tartoznak, hatásuk a testi/lelki egészségre tudományosan is kimutatható. Az „is” azért került ide, mert tapasztalatból tudjuk, hogy szinte „süketen” jövünk ki a fertelmes hangerőt produkáló mozikból; összezeneünk, és menekülni szeretnénk az elektromos fűnyírógép, a kávédaráló, és a konyhai szemétdaráló, találó kifejezéssel, a „konyhamalac” robaja elől.

A nyár elején egy környezetvédő tüntetést láttam, amelynek sikerült önmagát meghazudtolnia. A téma: az egyre nagyobb forgalmú müncheni repülőtérre tervezett új kifutópályát, amelyről tönkre tennék az egészséges környezetet, és még több gép szennyezné a levegőt. A tüntetők a belvárosban gyülekeztek. Felszerelték a hangszórókat, felvilágosító szórólapokat tettek ki az asztalokra. És alig készültek el a munkával, a szél felkapta a papírokat, és a szélrozsza minden irányába repítette a valódi röpcedarálókat. A hangszórókból üvöltött a dobtárgyakat remegtető, szolamokkal tarkított „zene”. Csak néhány órát tartott az egész. De hogy milyen szeméttömeg maradt ezután a „környezetvédő” megmozdulás után, az csak a sportarénák meccs utáni látóízhöz hasonlítható.

Szerencsére München falai dacoltak a falrengető hangerővel, nem úgy, mint Jerikőé, amelyek leomlottak a trombiták elemi erővel megszólaló hangjától. (2004 augusztusában G. Wood torontói régész a Bibliára utalva megállapította: ha összehasonlítjuk a Jerikónál talált régészeti bizonyítékokat a bibliai leírással, figyelemre méltó egyezést találunk.)

A hangerősség meghatározásánál alkalmazott besorolás az intenzitás/suttagás 30; a társalgás 80; a konyhamalac 85 erősségű, amíg a rockzene eléri a 120 decibelt. Hogy az ember saját (erős) hangjával árthat önmagának, erre nemrég jöttek rá. Operaénekesei hang/hallásproblémáival foglalkozva fedezték fel, hogy az általuk elért 110-es (néha magasabb) decibeltől még erősebbnek hallják/érik, ami hallás- és énekezői zavarokat idéz elő. De az erősség mellett számít az is, hogy mennyi ideig van neki ki téve az ember. Minél tovább, annál dróbb a hatás. Csak néhány érintett terület: szív- és agyműködés, vérnyomás, légzés, alvás, kommunikáció, emlékezet. Legyen elég ennyi. Az Egészségügyi Világszervezet becslése szerint egyedül Európában vagy kétszázezeren halnak meg hangártalom következtében – évente!

Kutatások igazolják, hogy az óceánok mélységeibe is lejutnak az ember okozta zajok, és nem mentes tőlük sem az északi, sem a déli sarkvidék. A természet hangját rögzítő tudós régen 20 óra alatt gyűjtött 15 perc tiszta anyagot, ma ugyanezt a tisztezer, 200 óra alatt éri el.

De vannak biztató jelek. Szakemberek foglalkoznak a „halkítás” lehetőségeivel, és szép számmal vannak társadalmi megmozdulások, amelyek a közvetlen környezet zaj-problémáival foglalkoznak. Német szakírók állították össze A fül leadása című könyvet. Felhívják olvasóik figyelmét a fül támadó elemek, és irányítást adnak a helyes, a szelektált hallásra/odahallgatásra.

Bitskey Ella, Sarasota

NEHÉZ A MOHAMEDÁNOK TÉRÍTÉSE, NÉMET FÖLDÖN IS

Németországban valásszabadság van. Az elmúlt évek során több ezre emelkedett azoknak a száma, akik a mohamedán vallást tartották a számukra üdvözítőnek és izlám-hívókké lettek. Egy kimutatás szerint környezetük nem sok érdeklődést mutat a németek körében általában magánügynek tekintett vallásváltoztatás iránt, mindennapi életükben ez csak annyi különbséget jelent, hogy alkalmazkodnak a mohamedán hitélet követelményeihez. Jóval rosszabb helyzetben vannak viszont azok a mohamedánok, akik megkezdtek, mert honfitársaik szinte kitaszítják maguk közül, árulónak, nem egyszer szabályos elenségnek tekintik őket. A marburgi izlám-szakértő Ursula Spuler-Stegemann tapasztalata szerint a mohamedánok természetesnek tekintik, hogy Németországban valásszabadság van, azaz, hogy ők há-

borítatlanul gyakorolhatják hitüket. Ehhez a hatóságok még támogatást is nyújtanak, amikor mecsetek építését adókönyvtéssel teszik lehetővé. Megütözknek viszont azon, ha keresztények térítési szándékkal közelítenek feléjük. A zömében törökök lakta környéken viszont azon, ha keresztények térítési szándékkal közelítenek feléjük. A zömében törökök lakta környéken viszont azon, ha keresztények térítési szándékkal közelítenek feléjük. A zömében törökök lakta környéken viszont azon, ha keresztények térítési szándékkal közelítenek feléjük.

Szerencsére eddig csak egyedi esetben történt tartós testi sérüléssel járó találkozás a megkezdettek törökök vagy arabok ellen. A lelki terror viszont mindennapos. Jól érzékelteti egy, már évtizedek óta Kölnben élő török aszszonynak az esete, hogy

mit érez egy ilyen kitaszított családjában. Magas korban elhunyt édesanyja temetésére magától értetődően Törökországba utazott. A kisázsiai helységben, ahol a temetés volt, mindenki elfordította a tekintetét, amikor gyászruhájában megjelent. Nővére és sógora pedig erőszakkal visszatartotta a koporsó előtt, amikor a halottnak le akarta róni a végtisztességet, mondván, jelenléte csak megszégyeníti a szertartást. Ennek ellenére a keresztény hit, ha lassan is, de a németországi törökök körében is terjed. Kölnben másfél évtized alatt 40-re nőtt a keresztény török családok száma. Sokat segít az újonnan betérőknek, ha beszélhetnek keresztény testvéreik előtt az elszennvedett megaláztatásokról, mert az elvesztett otthon helyett új otthonra lennek az egyház-köztségben és ez erőt ad a mohamedán környezet által gyakorolt nyomás elviseléséhez. Vincze András

A SZÜLŐFÖLDHÖZ KÖTŐ LEGERŐSEBB SZÁL...

Ha a szülőhelyéről mesze sodródott embert megkérdezzük, hogy a helység-név mellett mi az, ami leg hamarabb eszébe jut, legtöbbször minden bizonnyal a templomot jelölik, nevezik meg, ahol a keresztységben részesültek. Érthető tehát a mesze tájakra sodródott emberben ébredő felfokozott érdeklődés, ha olyan könyvet vehet a kezébe, amely a lelkekben kitörőhettelenül élő templom képét, történetét tárja elé.

E templomok nemcsak szakraális helyek, létesítmények, hanem az egyetemes kultúra, a közösségi élet megtartó-, ugyanakkor távolba is sugárzó erői; valláson, felekezeten is túlmutató szimbólumokként élnek bennünk.

Ezt érezhetjük, mikor kezünkbe vesszük a Szatmári Múzeum kiadásában megjelent Szatmár egyházi építészete című, román-, magyar-, és angol nyelvű, nagyon szép nyomdai kivitelezésű, csodálatos fotókkal illusztrált kötetet.

Negyvenöt helység nyolcvan templomáról, illetve két zsinagógáról nyújt hosszabb-rövidebb történeti, művészettörténeti leírást.

A kiadvány a 2000-ben ugyanott megjelent, nagyszerű Az Úr háza, a mi hajlékunk című, gazdagabb illusztrációs anyaggal bővített kiadás. A mostani kötet – amint az Előszóban olvashatjuk – „az Európai Unió határ menti együttműködéseket támogató Phare programja”-nak köszönhetően jelenhetett meg.

Szatmár megye rendkívül gazdag tárháza az egyházi műemlékeknek. Beszédes példája a különböző nemzetiségek és vallások századokra visszatekintő egymásmellettiiségének. Ugyanakkor hű tükrre azoknak a történelmi váltásoknak, változásoknak is, amelyek következtében templomaink többször is „gazdát cseréltek”. Gondoljunk csak a reformáció és az ellenreformáció idején bekövetkezett változásokra, valamint a hatalmi vagy békés útton történt ortodox, görög katolikus, ismét ortodox, illetve görög katolikus tulajdonviszonyokban megélt fordulatokra. (Sajnos, a kötetben az utóbbiakról csak a szatmárnémeti Szent Miklós-templom leírásában történik említés, noha a hovatartozás alapvetően befolyásolta az építészeti stílusjegyeket, külső arculatukat is!)

Templomaink sorában kiemelkedő helyi illeti meg az ákosi, csomaközi, és sárközújfalai református templomot, a román nemzetiségű műemlékként számon tartott szilágycsokor, felsőbóldi, és kisszokondi román ortodox fatemplomokat, Szatmárnémeti és Nagyvárad pompás templomait, zsinagógáit, a XVIII-XIX. század fordulóján épült vidéki katolikus templomokat, melyekből nem csupán a lélek melege, hanem letűnt századok történelmi lehetete árad felénk.

A feldolgozandó anyag gazdagsága, bősége vezethet oda, hogy a „leltár” számbavételekor az öröm

érzése mellett hiányérzetünk is támad. A Németországban, vagy a világ más tájain élő szatmáriak okkal/joggal vehetik fel, hogy a bemutatott templomok sorában hiába keresik például a kálmándi Szent Anna-, a mezőfényi Szent Mihály-, a mezőteremi Szent Kereszt Felmagasztalása-, a csomaközi Szent István király-templom képét, illetve leírását.

Egyházi és turisztikai szempontból egyaránt jelentős kiadványt forgathatunk, lapozhatunk. Szomszédságában hadd említsük meg a Szatmári Római Katolikus Püspökség által, néhai Reizer Pál püspök védnökségével készült Szatmárnémeti római katolikus templomai (2000.), és A szatmári római katolikus egyházmegye templomai sorozatban kiadott nagyváradi 1. számú esperesi kerület templomait bemutató kötetet (2001.). Sajnos, ez a sorozat megszakadt, remélhetőleg nem véglegesen.

A hazalátogatók szíves figyelmébe ajánljuk a kötetet. Örök értékek közvetítője, a szülőföldhöz való sokrétű kötődés fontos tartópillére. A távolság miatt elkerülhetetlenül erodálódó emlékezet frissítőjeként forgathatják.

(Arhitectura ecleziastică din Satu Mare – Szatmár egyházi építészete – Ecclesiastical Architecture of Satu Mare 2007. Szerkesztette Szűcs Péter Levente; Szerzők: Daniela Bălu – Szűcs Péter Levente – Terdik Szilveszter)

Máriás József

VAN-E LELKE A KLÓNOZOTT EMBRIÓNAK?

A fenti kérdés nyilván sokunkban felmerült már. Ezzel kapcsolatban nyilatkozott nemrég Tadeusz Pacholczyk, a philadelphiai Országos Katolikus Bioetikai Központ igazgatója.

– Sokan annyira visszataszítónak tartják az ember klónozását, hogy felvetik, hátha Isten nem is hajlandó „együttműködni”, és nem ad lelket a klónozott embrióknak. Am ugyanígy 1978-ban, az első lombikbéli létrehozásakor is mondhatták volna, hogy Isten nem lehel lelket a laboratóriumi körülmények között létrehozott embrió testébe. Pedig azóta több mint egymillió ilyen gyermek született, és nem állíthatjuk, hogy bármelyiküknek ne volna lelke.

Az erkölcsileg elfogadhatatlan cselekedeteket továbbgondolva akár azt is feltételezhetnénk valaki, hogy Isten nem lehel lelket a laboratóriumi körülmények között létrehozott embrió testébe. Pedig azóta több mint egymillió ilyen gyermek született, és nem állíthatjuk, hogy bármelyiküknek ne volna lelke.

Isten tiszteletben tartja az általa alkotott természeti törvényeket. A viszonylag ritkán előforduló csodáktól eltekintve akkor sem avatkozik bele a fizikai vagy a biológiai folyamatokba, ha az ember rosszra használja a természet erőit. Az embriókkal történő manipulációt sem akadályozza meg azzal, hogy nem ad nekik lelket.

Az ember klónozása révén végső soron azonos genetikai állományú ikertestvért hoznak létre. Lélek nélküli klón tehát építve nem létezik, mint olyan egyetemenkénti ikerpár, akik közül az egyiknek van lelke, a másiknak nincsen. Ez a tény egészen egyértelművé teszi, mennyire erkölcsletlen az ember klónozása, hiába nevezik azt terápiás klónozásnak.

A klónozás során egy testi sejt, például bőrsejt – teljes génállománnyal rendelkező – sejtmagját ültetik egy éretlen petesejt elválasztott – fél génállománnyal rendelkező – sejtjébe helyébe. A teljes génállomány jelenléte folytán új emberi élet jön létre. Az embrió a bőrsejt-donor egyetemenkénti ikertestvére. Ez a parányi lény vagy elpusztítják a laboratóriumi eljárás során (terápiás klónozás), vagy anyaméhbe ültetik, ahol kifejlődik és megszületik (reproduktív klónozás). Mindkét eljárás során súlyosan sérül az erkölcs.

A terápiás klónozás során az elpusztított embrió összetettjeit használják fel. Ezeket a sejteket szervátültetés esetén a donor szervezete immunszupprimálás nélkül is befogadja, hiszen génállományuk megegyezik. Ezt az árnyat azonban súlyos erkölcsi sérelem árán érik el: a parányi emberi lényt eleve halálra szánják, és gyakorlatilag „pótalkatrészként” használják. Az erkölcsileg szintén kifogásolható reproduktív klónozás esetében az embrió legalább életben marad. A terápiás klónozásnál azonban voltaképpen egy családtagot, egy kistestvért ölnek meg a sejtjelért.

*

(A szerző, Tadeusz Pacholczyk egyházmegyes pap, ideggyógyász orvos. A Yale és a Harvard egyetemeken végezte tanulmányait, jelenleg a philadelphiai Országos Katolikus Bioetikai Központ igazgatója. A fentiekben az ncbcenter.org internetes oldalon megjelent gondolatmenetét ismertettük.)

MOSTÁRI KŐ KARÁCSONYRA

Az elmúlt karácsonyi ünnepekre sok kedves ajándékkal leptek meg hiveim és barátaim, de egyre különös módon emlékezni fogok sokáig.

Az új év első napjaiban kis csomaggal kopogott be hozzám a postás. Első pillantásra ismeretlennek ítéltam meg feladóját, hiszen Bosznia-Hercegovinából érkezett. Elcsodálkoztam az egészen, hiszen onnan még nem kaptam sose postai küldeményt. A kis csomag tartalma egy kódarab és egy rövid levél német nyelven. Kíváncsian olvastam a levelet, mely arról szólt, hogy a küldőjének, Mirsadnak mit jelképez ez a kódarab. Mirsaddal a 2005-ös ifjúsági találkozó alkalmával hozott össze a Gondviselés, aki akkor Mostarból érkezett egy kis csoporttal Kölnbe. Egy kiscsoportos beszélgetés végén mesélte, hogy édesanyja bosnyák, édesapja horvát származású. A nevét édesanyja, a vallási hovatartozását édesapja választotta hajdanán. Így kerülhetett ő is röviddel érettségije után 2005 nyarán a kölni találkozóra.

A levél írója karácsony ünnepéről elmélkedett, és ezt a mellékelt kövél szemlélte. Leírja, hogy a kő a régi mostari Öreg hídból származik, melyet a délszláv háború idején leromboltak. Számára karácsony ünnepe Isten hidépítésének nagy csodája. Hiszen Ő, Jézus Krisztus hozzánk küldésével szilárd hidat épített Isten és ember közé és ezért van remény minden emberi szomorúság, népek közötti békétlenség és kudarc ellenére. Ez a hid szilárdan áll, amelyen biztosan lehet haladni életünk végső célja felé, és jókívánsága is az, hogy sikerüljön nekünk, ki-ki a maga helyén minél több embernek megmutatni az utat Isten Hídjá, Jézus felé. Mély értelmű üzenetet fogalmazott meg Mirsad soraival. Főleg, ha ismerjük a délszláv történetét. Hiszen Mostar eredetileg keresztény város volt, de a török időkkel kezdve a lakosság elmuizlamosodott. Ma e kisváros képezi a határ vonalat a kereszténység és a muzulmánok között. Ez a határ vonal – az Öreg hid – azonban nemcsak a kereszténység és a muzulmánok közötti határ vonalat jelképezi, hanem ez az Öreg hid kapcsolja össze a két különböző kultúrát is. Míg a Neretva folyó egyik oldalán a muzulmánok mecsetekben imádkoznak szombatonként, addig a másik oldalán a keresztények templomaikban ezt vasárnap (az Úr napján) teszik. A több évszázados együttélés egy nagyon törékeny kapcsolatot épített ki a két kultúra között. A hidat még a XIV. században Szulejman szultán építette, hogy át tudjon kelni serege a folyón. Akkoriban ez a hid volt a legszebb és legösszetettebb. Olyan látványosság volt, mint a római Colosseum vagy a görög Akropolisz. Az

A mostari híd, amelyet a délszláv háború idején leromboltak

újraépítés kezdetekor, 2003-ban mind a bosnyák muzulmán, mind a horvát keresztény lakosság azt szerette volna, hogy az új híd a több száz éves formáját nyerje vissza. Ez a híd jelentette számukra a kapcsolatot a két kultúra között, ezért ragaszkodtak emnyire az Öreg hid formájához. A helyreállítási munkálatokat magyar hidépítő mérnökök kezdték el. Ők emelték ki a Neretvából a lerombolt kötőmböket, rövidesen török kőfaragók csatlakoztak hozzájuk a további teendők elvégzésére.

Az építési folyamat a kötőmböket összekötő habarcs kidolgozásakor akadt el. A mérnököknek nem sikerült olyan szilárdságú kötőanyagot kidolgozniuk, mint amilyet az eredeti hidépítők használtak. Két évig próbálkoztak, de tudományuk nem hozott sok sikert. Végül a török kőfaragók nyomására kipróbálták az ősi recepten alapuló habarcsot. Ennek az alkotórészei: citrom, kecskeszőr, csontpor és tojássárgája (akkoriban még nem ismerték a cementet). A mérnökök nem akartak hinni a szemüknek, amikor a tesztek során kiderült, hogy a szakácskönyvbe illő ősi habarcs hozza azokat az eredményeket, ami a híd összetartáshoz szükséges. Ezzel az ősi habarccsal készült el az új mostari Öreg hid.

Eddig a híd története. S most idézzük emlékeztünkbe a karácsonyi ünnepi misén elhangzó szentlecke sorait: „Sokszor és sokféle módon szolt Isten hajdanán az atyákhoz, ezekben a végső napokban Fia által szolt hozzánk, akit a mindenség örökösévé tett.” (Zsid 1,1-2) Mirsad ezzel az idézettel fejezte be sorait, s még hozzáfűzte, hogy ő igen hálás édesapja hajdani döntésének, hogy őt Krisztus nevére megkeresztelték.

Kíváncsom mindannyiunknak, hogy az elkövetkező nagybőti szent időben mi is hálásan, Isten Fiahoz még inkább ragaszkodva, lelkiekben növekedve keresztségük a hídverés áldott lehetőségeit Isten és ember, ember és ember között!

Lukács József, Köln

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

nek szerte a világon. Hűség ehhez a küldetéshez, akár élete feláldozása árán is, amely sajátos vonása a bitorosoknak, amint esküjük tanúsítja; ezt szimbolizálja ruhájuk skarlátja, amely a vér színe.”

Különösen közel éreztük magunkat „azokhoz a keresztényekhez, akik üldözést szenvednek a hit ügyéért. Tanúságtételük naponta kapunk híreket; a megölték áldozata arra ösztönöz, hogy evangelizáló elkötelezettségünk egyre őszintébb és nagylelkűbb legyen.”

„Gondolataimmal különösen azokat a közösségeket keresem meg, amelyek olyan országokban élnek, ahol nincs vallásszabadság, vagy ahol papíron ugyan engedélyezik, de valójában sokféle módon korlátozzák.” „Isten eljövendő Királyságának magja már ténylegesen létezik a világban.”

ELHUNYT KRÄUTER SEBESTYÉN PÜSPÖK

Életének 86., áldozópapságának 62., püspöki szolgálatának 18. évében elhunyt Kräuter Sebestyén, a Temesvári Egyházmegye nyugalmazott főpásztora. Hosszú betegség után, a szentségekkel ellátva érte a halál január 29-én. Még aznap délután felravatozták a temesvári Szent György-székesegyházban, ahonnan február 1-jén délelőtt helyezték holttestét elődei mellé a székesegyház kriptájába.

Kräuter Sebestyén 1922. december 22-én született a Temes megyei Niczkyfalván. Filozófiai és teológiai tanulmányait a temesvári semináriumban végezte. 1946. június 2-án szentelte pappá székhelyén Pacha Ágoston temesvári megyéspüspök.

II. János Pál pápa 1983. október 7-én „ad nutum Sanctae Sedis” ordináriussá, 1990. március 14-én pedig a Temesvári Egyházmegye főpásztorává nevezte ki. 1990. április 28-án szentelték püspökké a temesvári Szent György-székesegyházban. 1999. augusztus 28-án vonult nyugalomba.

AZ EMBERI CSALÁD...

(Folytatás az 1. oldalról)

kapcsolatokban egyaránt. Ezen kívül olyan helyzetek is előfordulnak, amikor a gyengének nem az igazság előtt kell meghajtania a fejét, hanem azok pusztá ereje előtt, akik több anyagi eszközzel rendelkeznek. Hangsúlyoznunk kell: a törvénynek mindig féken kell tartania a hatalmat, és ennek a független államok közötti kapcsolatokban is érvényesülnie kell.

12. Az Egyház sokszor beszélt a törvény természetéről és szerepéről: e jogi norma kiterítuma – amely úgy szabályozza az emberek közötti kapcsolatokat, hogy fegyelmezi a külső magatartásformákat, és rendelkezik a törvényszegők megbüntetéséről – a dolgok természetén alapuló erkölcsi norma. Az emberi értélem egyébként – legalábbis alapvető igényt illetően – képes ezt felismerni, ha visszanyúl Isten teremtő Értelméhez, amely ott van minden dolog eredetében. Ennek az erkölcsi normának kell szabályoznia az ember tudatos választásait, és ennek kell irányítania magatartását. Léteznek jogi normák az emberiség családját alkotó nemzetek közötti kapcsolatokra? És ha léteznek, hatékonyak? A válasz: igen, léteznek normák, de ahhoz, hogy valóban hatékonyak legyenek, vissza kell nyúlni a természetes erkölcsi normához, mint a jogi norma alapjához, különben törékeny és ideiglenes megállapodások megbénítják ezeket.

13. A természetes erkölcsi norma ismerete nincs elzárva az ember elől, aki ha önmagába néz, és saját sorsát látja, a lényének legmélyén lévő hajlamok belső logikájáról kérdezi magát. A döbbenet és a bizonytalanság érzésével – legalább a lényesebb irányvonalakat illetően – eljuthat annak a közös erkölcsi törvénynek a felismeréséig, amely túlmutat a kulturális különbségeken, lehetővé teszi, hogy az emberek megértésük egymást a jó és a rossz, a helyes és a helytelen legfontosabb ismérveivel kapcsolatban. Elengedhetetlen visszanyúlni ehhez az alapörvényhez, minden szellemi erőnknek ennek keresésére fordítva anélkül, hogy a félreértések elbortalanítanának bennünket. A természeti törvényben gyökerező értékek ugyanis jelen vannak – még ha töredékesen is, és nem mindig hitelesen – a nemzetközi egyezményekben, az egyetemesen elismert tekintélyi formákban, a humanitárius jog elvében, melyet az egyes államok jogalkotása és a nemzetközi szervezete szabályoztat magukba foglalnak. Az emberiség nem el „törvény nélkül”. Mégis sürgető, hogy folytassuk a párbeszédet ezekről a témákról, elősegítve, hogy az egyes államok törvényalkotása nyitott le-

gyen az alapvető emberi jogok elismerésére. A világban lévő jogkultúra növekedése többek között attól az elkötelezettségtől is függ, hogy mindig megvalósítsuk a mély emberi tartalmat hordozó nemzetközi normákat, és ezáltal elkerüljük, hogy önző vagy ideológiai célokból könnyen kijátszható eljárásokká váljanak.

Konfliktusok legyőzése és leszerelés

14. Az emberiség ma, sajnos, nagyfokú megosztottság és súlyos konfliktusok között él, melyek sötét árnyékat vetnek jövőjére. Bolygónk nagy területein növekszik a feszültség, közben pedig nő a veszély, hogy egyre több ország rendelkezik nukleáris fegyverrel, ami okkal kelt aggodalmat minden felelős személyben. Az afrikai kontinensen még számos polgárháború zajlik, noha jó néhány ország fejlődést ért el a szabadság és a demokrácia terén. A Közép-Kelet mindmáig konfliktusok és mérenyletek színtere, amelyek kihatnak a szomszédos nemzetekre és térségekre is, és fennáll a veszély, hogy belesodorkák azokat az erőszak örvényébe. Nagy általánosságban sajnálattal kell megjegyeznünk, hogy növekszik a fegyverkezési versenybe bekapcsolódó államok száma: még a fejlődő országok között is vannak olyanok, amelyek nemzeti összértelmük jelentős hányadát fordítják fegyverkezésre. Ez az elszomorító kereskedelem sokrétű felősséget hordoz magában: egyrészt az iparilag fejletlen országok, amelyek bőséges hasznat húznak a fegyvereladásból, másrészt a szegény országokban uralkodó oligarchiák egyre modernbb fegyverek beszerzésével akarják megszilárdítani helyzetüket. Ilyen nehéz időkben tényleg mozgósítanunk kell minden jóakarót embert, hogy konkrét meggyőzés jöjjön létre a hatékony leszerelés, és legfőképpen a nukleáris leszerelését illetően. A folyamat jelenlegi szakaszában, amikor az elburjánzó nukleáris fegyverkezés megfékezése háttérbe szorult, kötelességemnek érzem, hogy minden hatóságot arra buzdítsak, hogy határozottabb elszántsággal folytassa a tárgyalásokat a meglévő nukleáris fegyverek egyeztetett és progresszív megsemmisítéséért. Most, amikor megismételtem ezt a felhívást, tudom, hogy mindazok, akik szívükön viselik az emberiség jövőjét, osztoznak kérszemben.

15. Harvan év telt el azóta, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete ünnepélyesen közzétette az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát (1948–2008). Az emberiség családja ezzel a dokumentummal felelt a II. világháború borzalmaira: ebben nyilatkoztak ki, hogy egysége minden ember egyenlő méltóságán alapszik, és az emberi együttélés középpontjába az egyének és a népek alapvető jogainak tiszteltben tartását helyezte. Döntő lépés volt ez az egyetértés és a béke felé vezető nehéz úton. Külön említést érdemel, hogy a Szentszék éppen 25 évvel ezelőtt fogadta el a Családügyi Chartát (1983–2008), és 40 éve ünnepeztük először a Béke Világnapját (1968–2008). VI. Pál pápa gondviselés szerinti elgondolását tisztelt és szeretett elődöm, II. János Pál pápa nagy meggyőződéssel folytatta tovább. Ennek a napnak a megünneplése az évek során lehetőséget adott, hogy az alkalomra közzétett üzenetekben keresztül megvilágosító egyházi tanítást fejtünk ki a emberben lévő ezen alapvető jó érdekében. E jelentős egyfordulók alkalmával minden embernek annak tudatosítására hívok, hogy mindannyian az emberiség egyetlen családjához tartozunk, és hogy kötelezzük el magunkat, hogy együttélésünk a Földön egyre inkább ezt a meggyőződést tükrözze, hiszen ettől függ az igazi és tartós béke megteremtése. Ezen kívül minden hívót arra biztatok, hogy fáradhatatlanul kérje Istentől a béke nagy ajándékát. A keresztények tudják, hogy rábízhatják magukat Mária közbenjárására, aki azzal, hogy Isten Fiát, a mi megváltónkat szíve alá fogadta, a mi közös édesanyjaink is lett. □

HÍREK – ESEMÉNYEK

Nem utazik a pápa Kanadába

A pápát a június 15–22-ig tartó 49. Eucharisztikus Világkongresszus, illetve Québec város alapításának 400. évfordulójára hívta meg Kanadába Marc Ouellet bíboros, aki az Eucharisztikus Világkongresszus szervezőbizottságának elnöke, valamint Jean Chrast, Québec tartomány miniszterelnöke. Marc Ouellet bíboros, québeci érsek január 17-én jelentette be kanadai újságírók előtt, hogy a Szentatya látogatására ebben az évben nem kerül sor. Ouellet bíboros családását fejezte ki, mert mint mondta, a Szentatya látogatása különös hangsúlyt adott volna a 49. Eucharisztikus Világkongresszusnak, amelynek témája „Eucharisztia: Isten ajándéka a világ életéért”. A bíboros ugyanakkor hozzátette: érthető, hogy a pápa nem vállalkozott erre az útra, hiszen ebben az évben is zsúfolt programok, és többek között az Amerikai Egyesült Államokba és Ausztráliába vezető fűrésztó utak várnak rá.

Költözik a csillagvizsgáló

Elhagyja eddigi helyét a Vatikán obszervatóriuma. A nagy múltú intézmény Albano Laziale városba, egy üresen álló kolostorba kerül, másfél kilométerrel távolabb jelenlegi helyétől.

A felújítási munkálatok befejezése után költözik be az obszervatórium az épületbe – közölte Sabino Maffeo SJ, az intézet munkatársa. A történelmi érdekességi csillagászati távcsövek azonban továbbra is Castel Gandolfóban maradnak, hogy a látogatók megtekinthessék azokat.

Maffeo szerint az irodák és egyéb helyiségek, valamint a jezsuita lakások át helyezése nem lesz hatással a tudományos tevékenységre. A legtöbb tudós az Egyesült Államokban, az arizonai Mount Grahamen található pápai kutatóközpontban dolgozik. Tucson városától 150 kilométerre. Téli csak három-négy jezsuita maradt a nyári rezidenciáján. Számukra csupán a postacím változik meg.

A Vatikán csillagvizsgálójában két magyar asztronómus is dolgozott: Tibor Mátyás és a nemrég elhunyt Teres Ágoston, mindketten jezsuiták voltak.

Büntetés gúnyolódásért

Megbírságotlalt egy szlovák televíziócsatornát, mert egyik adásában gúnyt öltött a Vezetés tízparancsolatából (A szóban forgó dokumentumot 2007 júniusában adta ki a Vándorlók és Utazók Lelkigondozásának Pápai Tanácsa Iránytatás az útonlövők pasztorációjához

címmel, a köztudatban azonban a Vezetés tízparancsolata néven került be). A Jój szlovák kereskedelmi televíziónak kétmillió korona (mintegy 15 millió forint) pénzbírságot kell fizetnie. A szlovák médiafelügyeleti tanács úgy indokolta döntését, hogy a műsor sértette a nézők vallásos érzéseit, és nem volt tárgyilagoss. Az adásban többek között olyan kijelentések hangzottak el, hogy a papok nem értenek a vezetéshez, hiszen a Vatikánnak csak „két kilométernyi főútvonala van, és a legutóbbi közlekedési baleset több mint fél éve történt”.

Több a házasságon kívüli gyerek

Franciaországban tavaly első alkalommal fordult elő, hogy magasabb az egyedülálló anyáktól született gyermekek száma, mint a házasságban születőké: a 816 000 újszülött 50,5%-a nem házasságban élő anyáktól született. A Le Figaro napilap szerint ez a szám 2006-ban még alacsonyabb, azaz 48,6% volt. A születések száma azonban 2006-hoz képest visszaesett, bár így is magasabb, mint a korábbi években. Az Európában tipikussá váló tendencia szerint a francia nők is egyre később szülnék – első gyermekük születésekor átlagosan 29,8 évesek.

Vatikáni belépőjegyek a netről

Hamarosan egyetlen kattintással megrendelhető lesz a látogatók számára a Vatikáni Múzeumba szóló belépőjegy. Mint azt Giovanni Lajolo bíboros a L'Osservatore riportjában közölte, június 1-jétől a Vatikáni Múzeum honlapján lehetőség lesz a jegyrendelésre is. Emellett további látogatóbarát változásra is sor kerül az év folyamán – jelentette be Lajolo a Kathpress tudósítása szerint. Hamarosan elkezdődik egy új múzeumi szárny építése is a kortárs művészet darabjai számára, a helyproblémák miatt pedig egy földalatti kiállítóterem kialakításáról is szó van.

Kassai magyar papok találkozója

Pásztor Zoltán püspöki helynök meghívására üjévi találkozóra gyűlt össze a Kassai Főegyházmegye magyar anyanyelvű papsága január 24-én. A találkozó a Szent Mihály-kápolnában közös szentmisével kezdődött, amelyet megköszönés követett a lelkipásztori központban. A megjelent lelkipásztorok a Biblia Éve kapcsán elemezték a megvalósítható ötleteket és javaslatokat. Döntés született egy konferencia és egy lelki találkozó megrendezéséről is.

SZÁJRÓL SZÁJRA

A tudós

Ezt a Mátyás királyról szóló anekdotát Tóth Béla Magyar anekdoták című gyűjteménye is verses formában közli.

Mátyás híres udvarában,
Egy fényes nagy ünnepen,
Büszke arccal, hetyke szóval
Beköszönt egy idegen.

Nézve nézik, s halk morajjal,
Mint a méhraj a mezőn,
A vitézek s udvaroncok
Összesúgnak kérdezőn.

Ő nem szól, csak mosolyogva
Szétekint, előre mén,
És megáll a nagy királynak
Fényes trón lépcsőzetén.

„Nagy király, világ csodája,
Nagy tudós, első vitéz,
Híredtől minden királynak
Dicsősége éjbe vész.”

„Hagyd el azt, vándor barátom!
Így csak hízog beszél, –

Szóla Mátyás – mond el inkább
Udvaromba miért jövé!”

„Én tudós vagyok, királyom! –
Felkiált negédesen –
Azt tudom, mit a világon
Nem tudott még senki sem.”

S választ nem várva szavára,
Megáll egy ajtó megett,
És a kulcsnyíláson átdob
Száz meg száz borsoszemet.

„Nagy, dicső ez tudományak,
Ez jutalmat érdemel,
Lépj elő!” – és nagy tudosunk
Bókol és letédepel.

„Úgy van, úgy: méltó jutalmat,
Mátyás megtartja szavát, –
Tábornok úr, egy véka borsót
Adjon a tudósak át.”

*

Így jutalmazta Mátyás király a haszontalan tudományok tudósát.

Közreadta: Ramsay Győző

MAGYAR EMLÉKEK A VATIKÁNBAN

A magyar Hajnal János készítette a pápai magánkápolnának az Angyali Üdvözlét, illetve a Szentlélek eljövetelét ábrázoló üvegablakait

Közismert, hogy Magyarországot évezredek kapcsolatok fűzik a Szentszékhöz. Ennek nyomai ma is több helyütt láthatók a Vatikán falai között, tanúskodva mindelekről a Magyar Egyház hitéről és hűségéről. Az alábbiakban ezek közül veszünk sorra néhányat, amelyeket többnyire a zarándokok, látogatók is megtekinthetnek.

A Szent Péter-bazilika főhajójának padozatán látható megjelölve a világ legnagyobb templomainak a bazilika apszisától mért hosszúsága. Ezek között – a főhajó közepe táján – 1977-ben feltűntették az esztergomi bazilika hosszúságát is.

A bazilika előcsarnokából nyíló közepe, Filarete által 1445-ben készített bronzkapu domborművei Luxemburgi Zsigmond magyar király 1433. május 31-i császárrá koronázásának jelenetét ábrázolják: IV. Jenő pápa megkoronázza Zsigmondot, aki a következő jeleneten már a pápa mellett lovagol.

Az apszisban (Cappella Giulia), a Péter széke-oltár (Cathedra Petri) közelében márványba vésvé olvasható azon főpásztorok neve, akik 1854. december 8-án jelen voltak a Szeplőtelen Fogantatás dogmájának a kihirdetésén. Köztük találjuk Szcitovszky János bíboros esztergomi érseket is.

Az attemplomban (Grotte Vaticane) több nemzeti szentély sorakozik, köztük a VI. Pál pápa sírja melletti kis folyosóról nyíló Magyarok Nagyasszonya-kápolna. Esméke elődje a Szent István alapította zarándokházhoz tartozó, ám 1776-ban lebontott úgynevezett kisebb Szent István-templom (S. Stefano Minore) volt. Régi vágy volt ennek pótlása. Az európai magyar lelkesektől származó ötletet Lékai László bíboros esztergomi érsek 1977-ben terjesztette VI. Pál elé. A pápai engedély birtokában Gerő László építész készítette el a kápolna tervét. A művészeti programot maga Lékai László bíboros határozta meg, és kivitelezésére a kor legjobb magyar művészei kaptak felkérést. A kápolnát II. János Pál pápa szentelte fel 1980. október 8-án, Magyarok Nagyasszonya ünnepén, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjainak jelenlétében. Szentélyében az országlajánlás jelenete látható, a koronát kezében tartó Szent István és a magyar motívumokkal díszített falon elhelyezett Szűzanyával (Varga Imre alkotásai). A hosszanti falakon huszonkét magyar szent és boldog más-más művész által faragott domborműve sorakozik, míg a hátsó zárófalat a magyar származású Amerigo Tot négyosztalt bronz domborműve díszíti.

Ugyancsak a Grottákban, mégpedig a Szent Péter sírját körülvevő körfolyosóról nyíló egyik kis kápolna XVII. századi freskói egy magyar király, minden biznnyal az 1350-es szentévre Rómába látogató Nagy Lajost ábrázolják, amint hódol a bazilikában őrzött Szent Arc ereklje, azaz Veronika kendője előtt.

A régi magyar zarándokház emléket két emléktábla is megörökíti. Az első 1929-ben állíttatta Serédi Jusztinián

bíboros a bazilikát a sekrestyével összekötő folyosó külső falán. A másikat ugyanezen folyosón 2000-ben, a szentévi magyar nemzeti zarándoklat alkalmával helyezték el.

A bazilika sekrestyéje mellett található a németek ősi temetője (Campo Santo Teutonico), ahol magyarok is nyugszanak. Például egy székesfehérvári kispap a Collegium Germanicum-Hungaricum hallgatói közül, Debreczeni Miklós; a Szentségi Kongregáció tisztviselője, Farkas Géza; az Urbaniana Egyetem könyvtárosa, Ladomerszky Miklós; a Hittani Kongregáció néhai ügyésze, Csertő Sándor. Mester Istvánról, a római Szent István Ház egyik alapítójáról is megemlékezik egy felirat, az ő hamvait a rendszerváltás után hazavitték Egerbe.

A Vatikáni Múzeumban szintén több magyar vonatkozás is felfedezhető a temérek világhírű kincs mellett. Például a levéltár egykori termeiben (Sale Paoline), amelyek az apostoli könyvtár Salone Sistino nevű terméből nyílnak, és ahol most múzeumi bolt kapott helyet, látható egy XVII. század eleji freskó, amely a II. Szilveszter pápa által Szent Istvánnak küldött korona átadását ábrázolja. A Sixtusi Terem (Salone Sistino) melletti folyosó falán található egy olyan festményciklus, amely különböző korok és országok leghíresebb könyvtárait ábrázolja, köztük Mátyás királyét is.

A Vatikáni Múzeumban számos magyar vonatkozású műalkotás található (igaz, többnyire raktáron), többek között Hajnal János, Rómában élő magyar művész mintegy 86 festménye, valamint az erdélyi festőművész, Gy. Szabó Béla 20 fametszetből álló Dante-sorozata, vagy a Szent Korona és a jogar másolata, amit X. Piusz kapott ajándékba. Emilitésre méltó, ám ugyancsak nincs kiállítva Pieter Hofman, „Il Giannizzero” két nagyméretű festménye, amelyek Buda 1686-os ostromát ábrázolják Szűz Mária, Boldog XI. Ince pápa és Szent István király alakjával. Megtekinthető viszont az Amerigo Tot-féle 1975-ös szentévi vakolónál és kalapács, amelyek nyelét a pápa kézenyomata alapján formáztatta a művész.

A Salone Sistino után következő hosszú, nyugati folyosó (Galleria Clementina) termeinek falán VII. Piusz pápa uralkodásának epizódjai vannak megörökítve. Az utolsó teremben – az újonnan kialakított lejárati lépcsővel egyvonaltan – látható az a jelenet, amikor a napóleoni száműzetésből visszatérő VII. Piuszt köszönti Róma népe. A pápa hintója mögött látszik egy magyar huszár alakja, aki nem más, mint Horváth Nepomuki János, a Radetzky-huszárezred tisztje. Az ő egysége kísérte a pápát a Taro folyótól Rómáig, szolgálataért a legmagasabb kitüntetés, a Krisztus-rendet kapta. A huszárkapitány – aki a hagyomány szerint János vitéz alakját is ihlette – a ráckevei temetőben nyugszik, kitüntetését a Székesfehérvári Egyházmegyei Múzeumban őrzik.

Az Apostoli Palota nagyközönség elől elzárt részén, Raffaello loggiáinak harmadik szintjén a XVI. század derekán különböző országok térképét festették meg, köztük Magyarországot, amely – a felirat szerint – „kitűnik termékeny földjével, aranya bőségével, férfiai vitézségével”. A pápai sekrestyében is találunk magyar vonatkozású tárgyat, például a Császa György szepesi püspök által 1887-ben XIII. Leónak aranymiséje alkalmából adományozott hatalmas Úrmutatót, vagy az Oszvári Csaba ötvösművész által készített és II. János Pálnak ajándékozott ezüst evangéliumoskönyv-borítót. A már említett Hajnal János készítette továbbá mind a pápai magánkápolnának az Angyali Üdvözlét, illetve a Szentlélek eljövetelét ábrázoló, mind a megrendelő pápáról elnevezett VI. Pál Terem hatalmas üvegablakait.

Érszegi Márk Aurél

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmise helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu>

ANGLIA:

London: Viragh József főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, Ealing, GB-London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20 88566-0271. E-Mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com
Misézó helyek: London, South Croydon, Reading, Bristol, Luton, Brighton-Hove.

Észak-Anglia:

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37. Misézó helyek: Rochdale, Wolverhampton, Bradford, Nottingham.

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Tel.: 0043-1/526 49 72; Fax: 0043-1/526 49 72 25. Misézó helyek: Bécs-új hely (Familien-Kirche); Bécs, vasárnapként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7. E-Mail: bmke@katolikus.at <http://www.katolikus.at>

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Eörs rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, Tel.: 0043-1/317 3656.

Burgenland/Alsóőr: P. Keresztferi Péter OSB, Kath. Pfarramt, A-7501 Untertwanz 226, Tel.: 0043-3352/34108. E-Mail: Keresztferi@freemail.hu
Misézó helyek: Alsóőr, vasárnapként 9.45-kor, Felsőőr, vasárnapként 10.45-kor.

Grác: Ft. Fodor János lelkész, Ugrti Mihály gondnok, Tel.: 0043-512/204 103. Szentmise minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3.

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, Tel.: 0043-732/736581-4492 (iroda), -4493 (lakás), -4494 (Fax), E-Mail: ernest.szabo@diocese-linz.at; Misézó helyek: Linz, Wels.

Klagenfurt: Ft. Simon Attila káplán, Tel.: 0043-676/877 27 345, E-Mail: simonattila@freemail.hu
Szentmise minden hónap 4. vasárnapján 12.00-kor a Kapuziner Kirche-ben, Waaggasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombatán 17.00-kor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135. Érdeklődni: Schwarz Mária, Tel.: 0043-662/820 139.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Rue del'Arbre Béni 123, B-1050 Bruxelles/XL, Tel.: 0032-2/64 96 188.

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33, B-4000 Liège, Tel.: 0032-4/22 33 910; Fax: 0032-4/22116 09.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztus kivétel. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, Tel./Fax: 0033-1/42 067155.
Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 302, Avenue Jean Jaures, F-69007 Lyon, Tel.: 0033-4/78 501636.

NÉMETORSZÁG

Augsburg-i Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. Türos Deszö plébános, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, Tel.: 0049-821/41 90 25 30 vagy 0049-170/77 18 529.

Bamberg-Eichstätt-Regensburg-i Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landsut, Nürnberg, Regensburg. Érdeklődni: Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schweig, Tel.: 0049-911/507 57 96.

Essen-i Egyházmegye: Misézó helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Franziskaner Str. 69a, D-45139 Essen, Tel.: 0049-201/28 47 40 vagy Kölnben: 0049-221/23 8060.

Freiburg-Trier-Speyer-i Egyházmegyék Karlsruhe-i székhellyel: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Heidelberg, Baden Baden. Érd.: Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Elbing-Str. 2/A, D-76139 Karlsruhe. Tel./Fax: 0049-721/687215.

Berlin-i és Hamburg-i Főegyházmegye, Hildesheim-i és Osnabrück-i Egyházmegye: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen, Erd. Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, D-20535 Hamburg, Tel.: 0049-40/25 077 83.

Köln-i Főegyházmegye és Aachen: Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Theiboldgasse 96, D-50676 Köln. E-Mail: ungarnzentrum@netcologne.de Tel.: 0049-221/238060. Fax: 0049-221/ 232120; <http://www.Ungarnzentrum.de>

HIRDETÉSEK

Eladó Vörsön, Keszthely közelében, 2 db kézművesített építési telek, össz. 6 000 m². T.: 0033-237/462-802, E-mail: agnesterek@aol.com

Hévízen (termálto) gyönyörű helyen apartmanok egész évben kiadók, 10 EUR/fő. T.: +36-83/341-063

Diplomás könyvtáros, harmincéves országos Széchenyi könyvtári gyakorlattal irodalmi-és/vagy történeti kutatást vállal: Horák Mária, T.: 0036-1/226 14 69, E-mail: horakmari@gmail.com

Eladó Bp.-en, II. ker., Szilágyi Erzsébet fasorban, panorámás, 114 m²-es, 3,5 szobás, igényesen felújított örökklás tulajdonostól. Irányár 39 900 000 Ft. T.: 17 h után: 0036-30/5010415.

Németszágban élő, vajdasági magyar nő (62), korbán hozzá illő, őszinte és komoly kapcsolatra vágyó társat keres. T.: 0160/ 9275-0768.

Képzett, gyakorlott ápolónő (50), magyarul beszélő családnál, bentlakással munkát keres (előnyben Stuttgart és környéke). T.: 0036-30/219-6099.

Magyarul beszélő hölgyet keresünk Köln belvárosában, egy 4 hónapos kislány napi néhány órai gondozására. T.: 0221/ 212-711, iroda: 0221/ 252-655.

Festés, tapétázás, bútorfelújítás – restaurálás hagyományos módszerrel. T.: 079/ 4164-6270.

Limburg-Fulda-Mainz-i Egyházmegye

frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Gießen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Telefon: 0049-69/24 79 50 21. www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freising-i Főegyházmegye: Misézó helyek: München, Rosenheim, Erding. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Misszió – Ungarischsprachige Katholische Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/982637, 982638, Fax: 0049- 89/985419. E-Mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de

Münster-Paderborn-Osnabrück-i Egyházmegyék: Misézó helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neukirchen-Vluyn. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middeldefeld 24, D-48157 Münster-Handorf. Tel./Fax.: 0049-251/32 65 01. E-Mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de

Passau-i Egyházmegye: Misézóhely: Passau: Érd.: Ft. Szabó Árpád, Götzendorferstr. 5, D-94121 Salzwge, Telefon: (08505) 12 29.

Rottenburg-Stuttgart-i Egyházmegye: Misézó helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommen, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eislingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach. Érdeklődni: P. Gyurás István SJ, Dr. Tempfli Imre, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle-Str. 30, D-70186 Stuttgart. Tel.: 0049-711/2369190 E-Mail: missio@ukgm-stgt.de v. istvan.gyuras@ukgmstgt.de www.ukgm-stgt.de

Würzburg-i Egyházmegye: Misézó hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg. Telefon: 0049-931/38 62 43.

NORVÉGIA: Munkerudveien, 52, N-1165 Oslo. Szentmise a Szent József-kápolnában (Akersveien 4). Tel./fax: 0047/22744 124.

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Istituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. Telefon: 0039-06/684-2620.

Misézó helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 11-kor, S. Maria dell' Orazione (Via Giulia, kivétel júl., aug., dec.) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyszonyja kápolnájában minden kedden 7.45-kor. Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorium (Via Tonale 19, kivétel jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helye: Bologna, Catania, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: P. Ruppert József SchP, Tel.: 0039-347/344 55 38, E-Mail: jrupperr@calasanz.net

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Róm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, Tel.: 0041-1/36 23 303. E-Mail: fvizauer@gmx.ch; Misézó helyek: Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld, Basel.

Fribourg: Ft. Pópa Péter, Tel.: 0041-26/534 0672. Szentmise minden hó 4. vasárnapján 11.15-kor, az Orsolyiták templomában (rue de Lausanne). Misézó helyek: Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. Tel.: 00 41-22/7910458; Lausanne: Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. Tel.: 0041-21/6478 678; Bern: Róm. Kath. Ungarn-mission, Pf. 7717, CH-3000 Bern. E-Mail: info@katolikus.ch <http://www.katolikus.ch> □

ÚJ EGYHÁZI KÖZPONT RÉGI PATINÁVAL

Már feledésbe ment, hogy Franciaországban a cisztereket Clairveaux-i Szent Bernárd után „les bernardins” vagyis bernárdiának is hívták. Erre emlékezett Párizs latin negyedében a rue des Bernardins. Az utcátáblán kívül többek között egy patika, egy öregotthon, egy elemi iskola és egy könyvtár is viseli még a „les Bernardins” nevet, amely arra utal, hogy e köröké valaha a ciszterek tulajdon volt. Hogy megértjük, miként kerültek a ciszterek a városba, ismerni kell az előzményeket. Az első szerzetesrendek ugyanis félreeső, magányos helyre telepedtek le: a benecsek hegyekre, a ciszterek völgyekben.

Az ókor végén az egykori Római Birodalom városaiban már virágzó keresztény közösségek működtek, míg vidéken a pogányság tovább tartotta magát (paganus = paraszt = pogány).

A szerzetesi mozgalom a város zsibongó életé elől menekülve a népvándorlás következtében elbarbárosodott pogány vidéket kívánta Krisztus Egyháza számára megművelni. A szerzetesek imával és munkával (ora et labora) misszionáltak. Önellátó kolostoraik az európai műveltség bölcsőjévé és fellegvárává váltak. A 12-ik századtól azonban az egyetek megalapításával (Bologna, Párizs, Oxford, Cambridge, Heidelberg...) megindul egy addig elképzelhetetlen intellektuális forradalom. Az egyetemi városokban kialakul egy új szellemi élet. A tudásszomjas, tanulni akaró tehetségek ezekbe a városokba igyekeznek. Felismerve az idők jeleit, IV. Ince pápa arra sürgette az Angliából származó Lexington István clairveaux-i apátot, hogy a ciszterek teológiai tanulmányait a Sorbonne Egyetemen végezzék. A ciszterek teljes vásárlókat Párizsban, építkeztek és berendezkedtek a templomtól a temetőig. Intézményük College des Bernardins néven lett ismert, amely rendjük elítékezésének európai központjává vált. Növendékei közé tartozott az Avignonban székülő XII. Benedek pápa (1334–1342).

A későbbiekben innen a bernardiak kolégiumából indult el a ciszterek belső megújulási mozgalma, amely visszakanyarodott eredeti régiójukhoz, a kolostori élethez. Ezzel párizsi jelenlétük egyre jelentéktelenebbé vált.

A Francia forradalom idején a kollégiumot államosították, hozzá tartozó gótikus templomát lerombolták. A főépületből előbb börtön, majd raktár, népiskola, rendőrszállás, tűzoltólakanya, végül parkolóhely lett. Váratlan fordulat állt be, amikor több éves tárgyalás után 1998-ban a Párizsi Egyházmegye 17,5 millió euróért megvásárolta a szóban forgó, erősen elhanyagolt épületet és 2004-ben munkához láttak. A körülményes felújítási munkálatok, az épület eredeti arculatának visszaadása és mai igényeknek való felszerelése újabb 49,5 millió euróba került. Annak idején igen kevesen helyeselték Jean-Marie Lustiger bíboros kezdeményezését, annál többen be-szélték anyagi csődről. Ennek okán, amint a munkálatok lehetővé tették, megadták papoknak, egyházi alkalmazottaknak és önkéntes munkatársaknak a lehetőséget, hogy szakszerű vezetés mellett helyszíni szemlét tartsanak. Az érdeklődők betekintést nyerhettek az 5000 m²-es épület múltjába és képet alkothattak jövőbeli küldetéséről. Egyházi intézmény részéről Franciaországban ilyen méretű anyagi vállalkozásra eddig nem volt példa, de sikerült olyan megoldást találni, hogy a költségek az egyházmegyét csak 35 %-ban terheljék.

A tetőtől talpig újjászületett College des Bernardins a francia gótika legnagyobb kö-

zépkeri, nem liturgikus épülete, amelyet csak rendkívüli, egyedülálló, káprázatos jelzőkkel lehet körülírni.

A háromhágás, tágas épületre, amelyet 32 oszlop tart, a nemes becsvágy jellemző. Párizs bíboros-érseke, André Vingt-Trois szerint itt a plébániák számára is a lelkipásztorkodás új lehetőségei nyílnak, de a kutatás és vita kap benne központi helyet. Olyan egyházi nyílt fórum kíván lenni, ahol korunk társadalmi legégetőbb kérdéseit boncolják. A College des Bernardins nem múzeum lesz, sem pedig kultúrintézet, hanem szellemi műhely a jövő szolgáltatában, amely egyben megadja a teológusoknak a továbbképzés lehetőségét is, hogy a világgal folytatott párbeszédből az értelem mellett Isten hangja is meghallgatásra találjon.

A College des Bernardinsban kap méltó helyet az „Institut Jean-Marie Lustiger”, amelynek létrehozatalát 2007. december 8-án rendelte el André Vingt-Trois Párizs főpáspátja. Elődjét ugyanis ezen a napon, Szűz Mária Szépoltón Fogatatásának ünnepén szentelték püspökké. Az intézet feladata minden Lustiger bíborossal kapcsolatos hagyatékot (dokumentumot, könyvet...) összegyűjteni és az érdeklődőknek rendelkezésre bocsátani, hogy szellemi-lelki öröksége az utókor számára biztosítva legyen.

A régi patinával felújított College des Bernardins elkészült, de a belső kivitelezési munkálatok még folyamatosan vannak. A Lustiger bíboros által megálmodott presztízis projektum kezdet óta téma volt a papok között, de a kíváncsiság már túllépte az Egyház határait, és az érdeklődés tovább fokozódni. Felszentelése még a nyár előtt, teljes működtetésé szűzolt várható. Az épület szépsége, tartós simulékonysága megadta a 13. században Szent Bernárd fiainak, hogy lelki életük a legmagasabb fokú teológiai tanulmányokká növekedjék. Miként lehet a régimúlt tapasztalatait korunkban továbbadni? Ezt a kérdést feszegették a Párizsi Egyházmegye ez év első konferenciáján január 29-én „Ciszterek bölcsességé” címen.

Molnár Ottó, Párizs

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 - D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletenk@gmx.de

Feladás kiadó:

Magyar Katolikus Delegatura
Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felelős szerkesztő: Czoborczy Bence
A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. Frank Miklós, Ramsay Győző,
Szamosi József és Vincze András

Redakción és Herausgeber:
UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATUR
Landwehrstr. 66 - D-80336 München
Chefredakteur: dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletenk@gmx.de

Abonnement für ein Jahr: 15,- EUR
11 Exemplare
nach Überssee mit Luftpost US\$ 50,-

ELŐFIZETÉS:

Az Életünk a helyi magyar lelkészek terjesztik, akik küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúrra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot. 1 példány ára: 1,50 EUR
Előfizetési ár egy évre 15,- EUR
Tengerentúrra US\$ 50,-
BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Delegatur
Sonderkonto „ÉLETÜNK”

Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80
IBAN DE16 7001 0080 0060 6508 03
BIC PBNKDE33

Ersteht 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

Druck: AMPER-WERBE-DRUCK
Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11,
82256 Fürstenfeldbruck

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.